

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АПАС МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ЧУРИ-БУРАШ АВЫЛ ЖЫРЛЕГЕ СОВЕТЫ**

КАРАР

2023 ел, 20 гыйнвар

№ 68

**Чури-Бураш авыл жирлегендә муниципаль хезмәт
турында нигезләмә**

«Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 2 мартандагы 25-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Хезмәт кодексы, 2013 елның 25 июнендергә 50-ТРЗ номерлы муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы, Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Чури-Бураш авыл жирлеге Уставы нигезендә Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Чури-Бураш авыл жирлеге Советы карар итте:

1. Чури-Бураш авыл жирлегендә муниципаль хезмәт турындағы Нигезләмәне расларга (1-нче күшымта).
  2. Түбәндәгеләрне үз көчләрен югалткан дип танырга:
    - « Чури-Бураш авыл жирлегендә муниципаль хезмәт турында нигезләмә хакында» Татарстан Республикасы Апас муниципаль районның 2016 елның 12 февралендәге 27 номерлы Чури-Бураш авыл жирлеге Советы карары;
    - Татарстан Республикасы Апас муниципаль районның « Чури-Бураш авыл жирлегендә муниципаль хезмәт турында нигезләмәгә үзгәреш керту хакында» 2016 елның 15 апрелендәге № 35 номерлы Чури-Бураш авыл жирлеге Советы карары;
    - « Чури-Бураш авыл жирлегендә муниципаль хезмәт турында нигезләмәгә үзгәреш керту хакында» 2016 елның 14 ноябрендәге 51 номерлы Татарстан Республикасы Апас муниципаль районның Чури-Бураш авыл жирлеге Советы карары;
    - « Чури-Бураш Авыл жирлегендә муниципаль хезмәт турында нигезләмәгә үзгәреш керту хакында» 2017 елның 12 маендағе 58 номерлы Татарстан Республикасы Апас муниципаль районның Чури-Бураш авыл жирлеге Советы карары;
    - « Чури-Бураш Авыл жирлегендә муниципаль хезмәт турында нигезләмәгә үзгәреш керту хакында» 2017 елның 5 июнендергә 60 номерлы Татарстан Республикасы Апас муниципаль районның Чури-Бураш авыл жирлеге Советы карары;
    - Татарстан Республикасы Апас муниципаль районның «Авыл жирлегендә муниципаль хезмәт турында нигезләмәгә үзгәреш керту хакында» 2017 елның 14 сентябрендәге 66 номерлы карары;
    - « Чури-Бураш Авыл жирлегендә муниципаль хезмәт турында нигезләмәгә үзгәреш керту хакында» 2018 елның 7 мартандагы № 74 Татарстан Республикасы Апас муниципаль районның Чури-Бураш авыл жирлеге Советы карары;
    - « Чури-Бураш Авыл жирлегендә муниципаль хезмәт турында нигезләмәгә үзгәреш керту хакында» 2018 елның 25 апрелендәге 79 номерлы Татарстан Республикасы Апас муниципаль районның Чури-Бураш авыл жирлеге Советы карары;
    - « Чури-Бураш Авыл жирлегендә муниципаль хезмәт турында нигезләмәгә үзгәреш керту хакында» 2018 елның 10 сентябрендәге № 88 Татарстан Республикасы Апас муниципаль районның Чури-Бураш авыл жирлеге Советы карары;
    - « Чури-Бураш Авыл жирлегендә муниципаль хезмәт турында нигезләмәгә үзгәреш керту хакында» 2018 елның 16 ноябрендәге 95 номерлы Татарстан Республикасы Апас муниципаль районның Чури-Бураш авыл жирлеге Советы карары;
    - Татарстан Республикасы Апас муниципаль районның « Чури-Бураш Авыл жирлегендә муниципаль хезмәт турында нигезләмәгә үзгәреш керту хакында» 2019 елның 16 гыйнварындагы № 102 номерлы авыл жирлеге Чури-Бураш Советы карары;

- «Чури-Бураш авыл жирлегендә муниципаль хезмәт түрүнда нигезләмәгә үзгәреш керту хакында» Татарстан Республикасы Апас муниципаль районның 2019 елның 15 февралендәге № 103 номерлы авыл жирлеге Чури-Бураш Советы карары;

- «Чури-Бураш Авыл жирлегендә муниципаль хезмәт түрүнда нигезләмәгә үзгәреш керту хакында» 2019 елның 12 июлендәге 117 номерлы Татарстан Республикасы Апас муниципаль районның Чури-Бураш авыл жирлеге Советы карары;

- Татарстан Республикасы Апас муниципаль районның «Чури-Бураш Авыл жирлегендә муниципаль хезмәт түрүнда нигезләмәгә үзгәреш керту хакында» 2019 елның 5 августындагы № 120 номерлы авыл жирлеге Советы карары;

- «Чури-Бураш Авыл жирлегендә муниципаль хезмәт түрүнда нигезләмәгә үзгәреш керту хакында» 2020 елның 20 гыйнварындагы 141 номерлы Татарстан Республикасы Апас муниципаль районның Чури-Бураш авыл жирлеге Советы карары;

- Татарстан Республикасы Апас муниципаль районның «Чури-Бураш Авыл жирлегендә муниципаль хезмәт түрүнда нигезләмәгә үзгәреш керту хакында» 2020 елның 8 апрелендәге № 147 номерлы карары;

- «Чури-Бураш Авыл жирлегендә муниципаль хезмәт түрүнда нигезләмәгә үзгәреш керту хакында» 2020 елның 6 июлендәге 152 номерлы Татарстан Республикасы Апас муниципаль районның Чури-Бураш авыл жирлеге Советы карары;

- «Чури-Бураш Авыл жирлегендә муниципаль хезмәт түрүнда нигезләмәгә үзгәреш керту хакында» 2020 елның 1 октябрендәге 8 номерлы Татарстан Республикасы Апас муниципаль районның Чури-Бураш авыл жирлеге Советы карары;

- Татарстан Республикасы Апас муниципаль районның «Чури-Бураш Авыл жирлегендә муниципаль хезмәт түрүнда нигезләмәгә үзгәреш керту хакында» 2021 елның 3 мартандагы № 19 Татарстан Республикасы Апас муниципаль районның Чури-Бураш авыл жирлеге Советы карары;

- Татарстан Республикасы Апас муниципаль районның «Чури-Бураш Авыл жирлегендә муниципаль хезмәт түрүнда нигезләмәгә үзгәреш керту хакында» 2021 елның 5 июлендәге № 29 номерлы авыл жирлеге Советы карары.

3. Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында әлеге карарны бастырып чыгарырга.

4. Әлеге карарның гамәлдә булуы рәсми басылып чыккан вакыттан башлана.

5. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны авыл жирлеге башлыгына йөкләргә.

**Чури-Бураш авыл жирлеге
Башлыгы Чури-Бураш авыл
жирлеге Советы башлыгы**

И.Р.Мифтахов

Чури-Бураш
авыл жирлеге Советының
2023 елның
20 гыйнвардагы 68-нче
номерлы Каарына
1-нче күшмұта

1. Гомуми нигезләмәләр

1. Авыл жирлегендә муниципаль хезмәт (алға таба «жирлек» тексты буенча) - гражданнарың һөнәри эшчәнлеге, ул хезмәт шартнамәсе (контракты) төзү юлы белән билән торган муниципаль хезмәт вазыйфаларында дайми нигездә гамәлгә ашырыла.

2. Муниципаль хезмәткәр өчен салым бирүче булып яллаучының вәкаләтләрен (эш бирүче) вәкиле башкара торган «Чури-Бураш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге тора.

3. Эшкә алучының вәкиле (эш бирүче) булып жирлек башлығы, жирлек башкарма комитеты житәкчесе, жирле үзидарәнең башка органы житәкчесе яисә яллаучының (эш бирүче) вәкиле вазыйфаларын башкарырга вәкаләтле башка зат булырга мөмкін.

4. Жирлектә муниципаль хезмәт Россия Федерациясе Конституциясе, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 2 мартаңдагы 25-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар, Россия Федерациясенең башка норматив хокукий актлары, Татарстан Республикасы Конституциясе, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы, Татарстан Республикасы законнары, Татарстан Республикасының башка норматив хокукий актлары, Татарстан Республикасының башка норматив хокукий актлары, авыл жирлегенең Уставы, әлеге Нигезләмә һәм муниципаль хезмәтнең Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән төп принциплары нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Муниципаль хезмәт вазыйфалары

2.1. Жирлектә муниципаль хезмәт вазыйфасы - жирле үзидарә органында жирле үзидарә органы вәкаләтләренең үтәлешен тәэммин итү буенча билгеләнгән бурычларны үтәүне тәэммин итү буенча жирле үзидарә органы яисә муниципаль вазыйфаны биләүче зат уставы нигезендә төзелә торган вазыйфа.

2.2. Муниципаль хезмәт вазыйфалары Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестры нигезендә муниципаль хокукий актлар белән билгеләнә.

2.3. Муниципаль хезмәт вазыйфаларының ике исеменә муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында (алға таба текст - Кодекс) билгеләнгән очракларда рөхсәт ителә.

2.4. Жирле үзидарәнең башка органы (башка структур бүлекчә) житәкчесе вазифасының исеме авыл жирлегенең Уставы һәм жирле үзидарә органы турындагы нигезләмәләр белән билгеләнә.

2.5. Муниципаль хезмәт вазыйфалары тубәндәге төркемнәргә бүленә:

- 1) муниципаль хезмәтнең югары вазыйфалары;
- 2) муниципаль хезмәтнең төп вазыйфалары;
- 3) муниципаль хезмәтнең әйдәүче вазыйфалары;
- 4) муниципаль хезмәтнең өлкән вазыйфалары;
- 5) муниципаль хезмәтнең кече вазыйфалары.

3. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен квалификация таләпләре

3.1. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен һөнәри белем дәрәҗәсенә, муниципаль хезмәт стажына яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше, вазыйфаи бурычларны башкару өчен кирәkle белемнәргә һәм күнекмәләргә карата квалификация таләпләренә, шулай ук яллаучы вәкиленең (эш бирүченең) тиешле каары булганда - белгечлеккә, әзерлек юнәлешенә туры килү таләп ителә.

3.2.Һөнәри белем бирү дәрәжәсенә, муниципаль хезмәт стажына яисә муниципаль хезмәт Вазыйфаларын биләу өчен кирәkle белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча эш стажына карата квалификация таләпләре муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 8 статьясындагы З өлешендә билгеләнгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләу өчен типик квалификация таләпләре нигезендә билгеләнә. Вазыйфаи бурычларны үтәу өчен кирәkle белемнәргә һәм күнекмәләргә карата квалификация таләпләре, муниципаль хезмәткәрнең һөнәри хезмәт эшчәнлеге өлкәсенә һәм төренә карап, аның вазыйфаи инструкциясе белән билгеләнә. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкциясендә шулай ук белгечлеккә, әзерлек юнәлешенә карата квалификация таләпләре дә каралырга мәмкин.

Муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләу өчен түбәндәге типлаштырылган квалификация таләпләре билгеләнә:

1) һөнәри белем дәрәжәсенә: вазыйфаларның югары, төп һәм әйдәүче төркемнәре өчен югары белем булу; вазыйфаларның өлкән һәм кече төркемнәре өчен югары белем яисә урта һөнәри белем булу;

2) муниципаль хезмәт стажына яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча эш стажына:

муниципаль хезмәтнең югары вазыйфалары буенча - кимендә ике ел муниципаль хезмәт стажы яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча кимендә дүрт ел эш стажы;

муниципаль хезмәтнең төп вазыйфалары буенча - кимендә бер ел муниципаль хезмәт стажы яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча кимендә ике ел эш стажы;

3.3.Әйдәүче, өлкән һәм кече төркемнәрнең муниципаль хезмәт Вазыйфаларын биләу өчен әзерлек юнәлеше буенча муниципаль хезмәт стажына яисә эш стажына карата квалификация таләпләре билгеләнми.

3.4.Әлеге статья максатларында муниципаль хезмәт стажын билгеләгәндә шулай ук тиешле вазыйфаи төркемнәрнең дәүләт граждан хезмәте Вазыйфаларында һәм аларга тиңләштерелгән хәрби хезмәт вазыйфаларында һәм федераль дәүләт хезмәте Вазыйфаларында башка төр хезмәт стажы исәпкә алына.

3.5.контракт буенча билгеләнүче башкарма комитет житәкчесе вазыйфасына кандидатларга өстәмә таләп белән кимендә биш ел идарә эшчәнлеге тәҗрибәсе булу билгеләнә. Әлеге өлештә житәкчे, оешма житәкчесе урынбасары, дәүләт органы, муниципаль орган вазыйфаларында, шулай ук аларның структур бүлекчәләре житәкчеләренең вазыйфаларында эшләу идарәчелек эшчәнлеге дигәндә аңлашыла.

4.Муниципаль хезмәткәрләрнең класслы чиннары, аларны муниципаль хезмәткәрләргә бирү тәртибе, муниципаль хезмәтнең класслы чинын саклап калу һәм мәхрум иту

4.1. Сыйныф чиннары муниципаль хезмәткәрләргә бирелә һәм муниципаль хезмәткәрләрнең һөнәри әзерлек дәрәжәсенең муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләу өчен квалификация таләпләренә туры килүен күрсәтә.

4.2.Жирлектә муниципаль хезмәткәрләргә түбәндәге класслы чиннар бирелә:

муниципаль хезмәтнең югары вазыйфаларын биләүчеләргә - 1, 2 яисә 3 класслы хакыйкый муниципаль киңәшче;

муниципаль хезмәтнең баш вазыйфаларын биләүчеләргә - 1, 2 яисә 3 класслы муниципаль киңәшче;

муниципаль хезмәтнең әйдәүче вазыйфаларын биләүчеләргә - 1, 2 яисә 3 класслы муниципаль хезмәт киңәшчесе;

муниципаль хезмәтнең өлкән вазыйфаларын биләүчеләргә - 1, 2 яисә 3 класслы муниципаль хезмәт референты;

муниципаль хезмәтнең кече вазыйфаларын биләүчеләргә - 1, 2 яисә 3 класслы муниципаль хезмәт секретаре.

4.3.Муниципаль хезмәт вазыйфаларын югарыда күрсәтелгән төркемнәргә керту Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестры нигезендә гамәлгә ашырыла.

4.4.Сыйныф чиннары муниципаль хезмәткәрләргә, биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасы нигезендә, муниципаль хезмәт вазыйфалары төркеме чикләрендә эзлекле рәвештә, алдагы класслы чинда булуның билгеләнгән дәвамлылыгын исәпкә алып, эзлекле рәвештә бирелә.

4.5.Класс чины беренче яки чираттагы булырга мәмкин.

4.6.Билгеле бер төркем муниципаль хезмәт вазыйфасына беренче тапкыр билгеләнүче муниципаль хезмәткәрләргә 3 нче класслы класслы чин бирелә.

4.7.Федераль дәүләт граждан хезмәте класслы чины, дипломатик ранги, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенең яисә Россия Федерациясенең башка субъектының класслы чины, муниципаль хезмәтенең квалификация разряды булган граждан муниципаль хезмәткә көргәндә, беренче класслы чин аңа муниципаль хезмәт вазыйфалары төркеме чикләрендә биләгән вазыйфасы нигезендә бирелә.

4.8.Муниципаль хезмәткәргә сыйныф чинын бири максатларында, 4.7 пункты нигезендә, муниципаль хезмәтенең квалификация разрядлары һәм класслы чиннары нисбәте, Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфаларының һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларының нисбәте, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенең класслы чиннарының һәм федераль дәүләт граждан хезмәте, Россия Федерациясенең башка субъекты дәүләт граждан хезмәте класслы чиннарының класс чиннарының нисбәте, шулай ук федераль дәүләт граждан хезмәте, дипломатик ранглар, хәрби һәм маҳсус исемнәр нисбәте Кодекста билгеләнгән нисбәте кулланыла.

4.9.Муниципаль хезмәткәргә киләсе чираттагы сыйныф чинында бирелгән очракта федераль дәүләт граждан хезмәтенең тиешле класслы чиннаnda, дипломатик рангта, хәрби яисә маҳсус званиедә, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенең яисә Россия Федерациясенең башка субъектының класслы чиннаnda, муниципаль хезмәтенең квалификация разрядында булу дәвамлыгы исәпкә алына.

4.10.Беренче класслы чин муниципаль хезмәткәргә сынау үңышлы узганнын соң бирелә, әгәр сынау билгеләнмәгән булса, муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнгәннән соң өч айдан да иртәрәк түгел.

4.11.2 һәм 3 нче класслы муниципаль хезмәт секретаренең һәм референтының класслы чиннаnda булуның минималь сроклары бер елны, 2 нче һәм 3 нче класслы муниципаль хезмәт киңәшчесе һәм муниципаль хезмәт киңәшчесе киңәшчесе - ике елны, 2 нче һәм 3 нче сыйныфларның чын муниципаль киңәшчесе - бер елны тәшкил итә. 1 нче класслы секретарь, референт, муниципаль хезмәт киңәшчесе, муниципаль хезмәт киңәшчесе һәм чын муниципаль киңәшче класслы класслы класслы чиннарда булу сроклары билгеләнми. Күрсәтелгән муниципаль хезмәткәрләрне класслы чиннарда арттыру аларны тиешле төркем муниципаль хезмәтенең югарырак вазыйфаларына күчергәндә генә мәмкин.

4.12.Хәрби сыйныф чиннаnda булу вакыты аны биргән көннән исәпләнә.

4.13.Сыйныф чиннаnda бири көне диг сыйныф чиннаnda бири турында карар кабул итү көне санала. Квалификация имтиханы нәтижәләре буенча сыйныф чини бирелгән очракта, квалификацияле имтихан бири көне муниципаль хезмәткәрләргә квалификация имтиханын бири көне санала.

4.14.Чираттагы класслы чин муниципаль хезмәткәргә муниципаль хезмәт узу өчен билгеләнгән срок тәмамланғаннан соң, муниципаль хезмәткәрләргә үзенең хезмәт бурычларын тиешенчә үтәгәндә һәм муниципаль хезмәткәргә бирелгән класслы чинга караганда тигез яисә югарырак дәрәҗәдәге муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән очракта бирелә.

4.15.Чираттагы класс чины дисциплинар түлөтүлөр булган муниципаль хезмәткәрлөргө, шулай ук хезмәт тикшерүе уздырыла яисә жинаяты эше кузгатыла торган муниципаль хезмәткәрлөргө бирелми.

4.16.Муниципаль хезмәттә маңсус аерымлықлар өчен бүләкләү чарасы сыйфатында муниципаль хезмәткәрлөргө түбәндәгеләр бирелергә мөмкин:

1) тиешле класслы чинда муниципаль хезмәт узу өчен әлеге Нигезләмәнең 4.11 пунктында билгеләнгән вакыт узғанчыга кадәр, әмма әлек бирелгән сыйныф чининда алты айдан да иртәрәк булмаган вакытта - муниципаль хезмәт вазыйфалары төркеменә туры килә торган чираттагы класслы чиннан югары булмаган вакытта;

2) биләгән вазыйфасы карый торган муниципаль хезмәт вазыйфалары төркеме чикләрендә класслы чиннар әзлеклелеген үтәмичә генә бер баскычка югарырак, - 3 нче класслы класслы класслы класслы чины булган муниципаль хезмәткәрлөгө, ләкин муниципаль хезмәтне узу өчен әлеге Нигезләмәнең 4.11 пунктында билгеләнгән срок тәмамланганнан да иртәрәк түгел.

4.17.Муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәтнең әлеккеге вазыйфалар төркеме чикләрендә муниципаль хезмәтнең югарырак вазыйфасына билгеләгендә, аңа, әлеге Нигезләмәнең 4.11 пунктында билгеләнгән әлекке класслы чинда булу сробы тәмамланса, чираттагы класслы чин бирелергә мөмкин.

4.18.Муниципаль хезмәт Вазыйфаларының югары төркеменә караган муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләгендә, әлек биләгән хезмәткәрлөгө муниципаль хезмәт вазыйфаларының әлеге төркеме өчен беренче булып торучы класслы чин бирелә, әгәр бу класслы чин муниципаль хезмәткәр булган класслы чиннан югарырак булса. Күрсәтелгән очракта сыйныф чины әзлеклелекне сакламыйча һәм алдагы сыйныф чининда булу вакытын исәпкә алмыйча бирелә.

4.19.Муниципаль хезмәт вазыйфаларын билгеле бер срокка биләүче муниципаль хезмәткәрлөргө, муниципаль хезмәт Вазыйфаларын биләүче муниципаль хезмәткәрлөрдән тыш, муниципаль хезмәт вазыйфаларының югары төркеменә карый торган муниципаль хезмәткәрлөрдән тыш, квалификация имтиханы нәтижәләре буенча класслы чиннар бирелә. Квалификацион имтихан дәүләт граждан хезмәткәрлөре тарафыннан квалификация имтиханын тапшыру өчен билгеләнгән тәртиптә уздырыла.

4.20.Муниципаль хезмәткәрлөргө класслы чиннар, әлеге Нигезләмәгә 1 нче күшүмтада караплан форма буенча муниципаль хезмәткәрнең турыдан-туры житәкчесе тәкъдиме буенча, жирлек башлыгына бирелә.

Тәкъдимгә муниципаль хезмәткәрнең һөнәри әзерлек дәрәҗәсенең муниципаль хезмәт вазыйфалары классификациясе нигезендә муниципаль хезмәт вазыйфаларына куела торган квалификация таләплөрөнө туры килүен раслыг торган түбәндәге документлар күшүмтә итеп бирелә:

1) белем, күнекмәләр һәм белем дәрәҗәсе (һөнәри дәрәҗәдә) турында муниципаль хезмәткәрлөгө бәяләмә.

бәяләмәдә түбәндәгеләр күрсәтелә:

а) муниципаль хезмәткәрнең фамилиясе, исеме, атасының исеме;

б) муниципаль хезмәт вазыйфасы;

в) муниципаль хезмәткәрнең класслы чины, аны бирү датасын курсәтеп (класслы чин булганды);

г) жирле үзидарә органы функцияләрен гамәлгә ашыруга бәйле мәсьәләләрне хәл итүдә муниципаль хезмәткәрнең биләгән вазыйфа буенча эшчәнлек юнәлеше турында белешмәләр һәм муниципаль хезмәткәрнең катнашу дәрәҗәсе;

д) муниципаль хезмәткәрнең һөнәри дәрәҗәсен дәлилләнгән бәяләү;

е) муниципаль хезмәткәрнең өстәмә һөнәри белеме турында белешмәләр;

ё) белешмә-объективка;

ж) квалификацияле имтихан бирү турында аттестация комиссиясе карары белән имтихан көгәзенең күчтермәсе, сыйныф чиның үзләштерүгә квалификация имтиханы бирелгәнчә, муниципаль хезмәткәрлөргө квалификация имтиханы бирү турында.

4.21 Муниципаль хезмәткәргә класслы чин бирү турындағы карап, әлеге Нигезләмәнең 4.15 ендә курсәтелгән очраклардан тыш, бер айдан да соңға қалмыча кабул итепергә тиеш:

1) квалификация имтиханын уздырган көннән;

2) барлық кирәкле документлар белән сыйныф чинын жирле үзидарәнең органына яисә вазыйфаи затына бирү турында тапшырылган көннән башлап - квалификация имтиханыннан башка класс чины бирелгәндә.

4.22. Муниципаль хезмәткәрләрне муниципаль хезмәтнең башка вазыйфаларына күчергәндә, шулай ук муниципаль хезмәттән күлганды муниципаль хезмәткәргә бирелгән сыйныф чины саклана. Муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәтнең башка вазыйфасына билгеләнгәндә, аңа бирелгән класслы чин чираттагы класслы чин билгеләнгән тәртиптә бирелгәнче саклана.

4.23. Муниципаль хезмәткәргә сыйныф чинын бирү турындағы белешмәләр муниципаль хезмәткәрнең шәхси эшенә һәм хезмәт кенәгесенә (булган очракта) кертелә.

4.24. Хәрби сыйныф чины муниципаль хезмәт вазыйфасыннан азат итепгәндә һәм муниципаль хезмәттән азат итепгәндә (шул исәптән пенсиягә чыккач), шулай ук муниципаль хезмәткә яңадан кергәндә муниципаль хезмәткәрләрне саклап кала.

4.25. Муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәтнең башка вазыйфасына билгеләнгәндә, аңа бирелгән класслы чин билгеләнгән тәртиптә чираттагы класслы чин бирелгәнче саклана.

4.26. Хәрби класслы чинны бетерү суд карапы буенча федераль законнар нигезендә мөмкин.

5. Муниципаль хезмәткәрнең хокукий хәле (статусы)

5.1. Муниципаль хезмәткәр федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә муниципаль хокукий актларда билгеләнгән тәртиптә башкаручи граждан, жирле бюджет акчалары исәбеннән түләнә торган акчалата карап тоткан өчен муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча бурычларын үтәүче граждан була.

5.2. Муниципаль хезмәткәр түбәндәгеләргә хокуклы:

1) аның муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасы буенча хокукларын һәм бурычларын билгеләүче документлар, вазыйфаи бурычларын үтәүнең сыйфатын бәяләү критерийлары һәм хезмәт буенча алга китү шартлары белән танышу;

2) вазыйфаи бурычларны башкару өчен кирәкле оештыру-техник шартларны тәэмин итү;

3) хезмәт хакы һәм хезмәт законнары, муниципаль хезмәт турындағы законнар һәм хезмәт шартнамәсе (контракт) нигезендә башка түләүләр;

4) эш (хезмәт) вакытының нормаль дәвамлылығын билгеләү, ял көннәрен һәм эш көне булмаган бәйрәм көннәрен бирү, шулай ук ёллык түләүле отпускны тәэмин итә торган ял;

5) вазыйфаи бурычларны үтәү өчен кирәкле мәгълүматны һәм материалларны билгеләнгән тәртиптә алу, шулай ук муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органы эшчәнлеген камилләштерү турында тәкъдимнәр кертүгә;

6) муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасын биләүгә конкурста үз инициативасы белән катнашу;

7) муниципаль хокукий акт нигезендә жирле бюджет акчалары исәбеннән өстәмә һәнәри белем алу;

8) үзенең шәхси мәгълүматларын ялау;

9) үз эшенең барлық материаллары, һәнәри эшчәнлекләре турында чакыртып алулар һәм аларны шәхси эшенә керткәнче башка документлар белән танышу, шулай ук аның язма аңлатмаларын шәхси эшенә беркетеп кую;

10) берләшмәсе, һәнәри берлекләр төзү хокукун да кертеп, үз хокукларын, социаль-икътисадый һәм һәнәри мәнфәгатьләрен ялау өчен;

- 11) хезмәт законнары нигезендә индивидуаль хезмәт бәхәсләрен карау, муниципаль хезмәттә үз хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау, аларның бозуларына карата судка шикаять белдерүне кертеп;
- 12) Россия Федерациясе законнары нигезендә пенсия белән тәэммин иту.
- 5.2.1.Муниципаль хезмәткәр яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) алдан язма рәвештә башка түләүле эшне башкарырга хокуклы, әгәр дә бу мәнфәгатьләр конфликтyna китермәсә һәм «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда башкасы каралмаса.
- 5.3.Муниципаль хезмәткәр тубәндәгеләргә бурычлы:
- 1) Россия Федерациясе Конституциясен, федераль конституциячел законнарны, федераль законнарны, Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актларын, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасының законнарын һәм башка норматив хокукый актларын, жирлек уставын һәм башка муниципаль хокукый актларны үтәргә һәм аларның үтәлешен тәэммин итәргә;
- 2) вазыйфаи инструкция нигезендә вазыйфаи бурычларны башкарырга;
- 3) вазыйфаи бурычларын үтәгендә кешенең һәм гражданның, расага, милләтенә, теленә, дингә һәм башка шартларга бәйсез рәвештә, хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен, шулай ук оешмаларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәргә;
- 4) муниципаль берәмлекнен жирле үзидарә органында билгеләнгән эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләрен, вазыйфаи инструкцияне, хезмәт мәгълүматы белән эшләү тәртибен үтәргә;
- 5) вазыйфаи бурычларны тиешенчә үтәу өчен кирәклे квалификация дәрәҗәсен саклап калырга;
- 6) дәүләт серен һәм федераль законнар белән саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләрне, шулай ук вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә аңа мәгълүм булган белешмәләрне, шул исәптән гражданнарның шәхси тормышына һәм сәламәтлегенә кагылышлы яисә аларның намусына һәм абуруена кагыла торган белешмәләрне фаш итмәскә;
- 7) дәүләт һәм муниципаль мәлкәтне, шул исәптән аңа вазыйфаи бурычларны башкару өчен бирелгән мәлкәтне сакларга;
- 8) үз гайләсeneң үзе һәм әгъзалары турында Россия Федерациясе законнарында каралган белешмәләрне билгеләнгән тәртиптә тапшырырга;
- 9) яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) Россия Федерациясе гражданлыгын туктату турында йә чит ил гражданлыгын (подданствосын) Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданын язма рәвештә хәбәр итәргә, аның нигезендә чит ил гражданы муниципаль хезмәттә булырга хокуклы, муниципаль хезмәткәргә шул хакта билгеле булган көнне, әмма Россия Федерациясе гражданлыгы йә чит ил гражданлыгы (подданствосы) туктатылган көннән алып биш эш көненнән дә соңга калмыича, аның нигезендә чит ил гражданы муниципаль хезмәттә булырга хокуклы;
- 10) чит дәүләт гражданлыгын (подданствосын) алу турында йә чит дәүләт территориясендә гражданның дайими яшәү хокукын раслаучы бүтән документ яисә башка документ алу турында яллаучы (эш бирүче) вәкиленә (эш бирүчегә) язма рәвештә хәбәр итәргә, муниципаль хезмәткәргә бу хакта билгеле булган көнне, әмма чит дәүләт гражданлыгы (подданствосы) алынган көннән алып биш эш көненнән дә соңга калмыича йә гражданның чит ил территориясендә яшәргә рөхсәт кәгазе яисә дайими яшәү хокукын раслаучы башка документ алғаннан соң;
- 11) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән чикләуләрне үтәргә, йөкләмәләрне үтәргә, тыюларны бозмаска;
- 12) вазыйфаи бурычларын үтәгендә мәнфәгатьләр конфликтyna китерергә мөмкин булган шәхси кызыксыну турында яллаучы (эш бирүче) вәкиленә язма рәвештә хәбәр итәргә һәм мондый конфликтны булдырмау чараларын күрергә.

5.4.Муниципаль хезмәткәр үзенә бирелгән хокуксыз йөкләмәне үтәргә хокуксыз. Тиешле житәкчедән муниципаль хезмәткәр фикеренчә, хокуксыз булган йөкләмәне алганда, муниципаль хезмәткәр, йөкләмә биргән житәкчегә, Россия Федерациясенең федераль законнары һәм башка норматив хокукий актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукий актлары нигезләмәләре күрсәтелеп, әлеге йөкләмәне үтәгендә бозылырга мөмкин булган муниципаль хокукий актлар нигезләмәләрен күрсәтеп, әлеге йөкләмәнең хокуксызлыгын нигезләүне язма рәвештә тапшырырга тиеш. Әлеге йөкләмәнең житәкчесе язма рәвештә раслаган очракта, муниципаль хезмәткәр аны үтәудән баш тартырга тиеш. Муниципаль хезмәткәрнең хокуксыз йөкләмәсен үтәгән һәм әлеге йөкләмәне биргән очракта, житәкче Россия Федерациясе законнары нигезендә жаваплы була.

5.5.Граждан муниципаль хезмәткә алына алмый, ә муниципаль хезмәткәр түбәндәге очракларда муниципаль хезмәттә була алмый:

1) аны законлы көченә кергән суд карары белән хокуктан файдалануга сәләтsez яисә хокуктан файдалану сәләте чикләнгән дип тану;

2) аны муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча вазыйфаи бурычларны үтәүне законлы көченә кергән суд карары буенча юкка чыгаручы жәзага хәкем иту;

3) дәүләт һәм федераль законнар белән саклана торган башка серне тәшкил иткән белешмәләргә рәхсәтне рәсмиләштерү процедурасын узудан баш тарту, әгәр граждан дәгъва қыла торган муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча яисә муниципаль хезмәткәр биләгән муниципаль хезмәт вазыйфалары буенча вазыйфаи бурычларны үтәү мондый мәгълүматлардан файдалану белән бәйле булса;

4) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон нигезендә муниципаль хезмәткә керүгә яисә аны узуга яисә аны үтүгә комачаулый торган авыру булу. Диспансерлаштыру узу тәртибе, мондый авырулар исемлеге һәм медицина оешмасын төзү рәвеше Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләтләр бирелгән башкарма хакимиятнең федераль органы тарафыннан билгеләнә;

5) муниципаль берәмлек башлыгы белән якын туганлык яисә үзлекләр (ата-аналар, ир белән хатын, балалар, бертуганнар, апа-сөнелләр, ата-аналар, ир белән хатынның балалары) муниципаль берәмлек башлыгы белән (муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү турыдан-туры буйсынучанлык яисә әлеге вазыйфаи затка контроль булу белән бәйле булса яисә муниципаль хезмәткәр белән, әгәр муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү аларның берсенең турыдан-туры буйсынучанлыгы яисә контролльлеге белән бәйле булса, ул жирле администрацияне житәкли;

6) чит ил гражданы муниципаль хезмәттә булырга хокуклы Россия Федерациясе халықара шартнамәсендә катнашучы Россия Федерациясе гражданлыгын яисә чит ил гражданлыгын (подданствосын) туктату;

7) чит ил гражданлыгы (подданствосы) яисә, әгәр Россия Федерациясенең халықара шартнамәсендә башкасы каралмаган булса, чит ил территориясендә гражданның дайими яшәү хокукуын раслый торган башка документ булу;

8) муниципаль хезмәткә кергәндә ялган документлар яисә ялган белешмәләр бири;

9) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда, «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда (алга таба - «Коррупциягә каршы көрәш турында» Федераль закон) һәм башка федераль законнарда каралган белешмәләрне тапшырмау яисә муниципаль хезмәткә кергәндә белә торып дөрес булмаган яисә тулы булмаган белешмәләр тапшыру;

10) муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 18.1 статьясында каралган белешмәләрне тапшырмау;

11) аны чакырылыш буенча хәрби хезмәт узмаган дип тану, шул законлы нигезләргә ия булмыйча (контракт буенча хәрби хезмәт узган гражданнардан гайре) - күрсәтелгән бәяләмәгә шикаять бири өчен Татарстан Республикасы чакырылыш комиссиясенә билгеләнгән срок тәмамланган көннән алып 10 ел эчендә, ә күрсәтелгән

бәяләмә һәм (яисә) Татарстан Республикасы чакырылыш комиссиясенең күрсәтелгән бәяләмә буенча карарына карата судка шикаять белдерелгән булса, - суд карары законлы көченә кергән көннән алып 10 ел дәвамында, гражданның күрсәтелгән бәяләмәгә шикаяте буенча Татарстан Республикасы хәрби комиссиясе карары бозылмаган булса;

12) аларга чит ил агенты статусы алу.

5.5.1. Житәкче булып торучы муниципаль хезмәткәр жирле үзидарә органында мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау максатларында әлеге жирле үзидарә органының сайланулы профсоюз органында күрсәтелгән вазыйфаны биләгән чорда муниципаль хезмәткәрләр мәнфәгатьләрен тәкъдим итә алмый.

5.5.2. Граждан муниципаль берәмлекнең контроль-хисап органы рәисе, рәис урынбасары һәм аудиторы вазыйфасына билгеләнә алмый, ә муниципаль хезмәткәр тиешле муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан якын туганлык яисә үзлек булган очракта муниципаль берәмлекнең контроль-хисап органы рәисе, рәис урынбасары һәм аудиторы (ата-аналар, ир белән хатын, балалар, ир белән хатын һәм хатын-кызылар, шулай ук бертуганнар, сенелләр, ата-аналар, балаларның ата-аналары), суд һәм хокук саклау органнары житәкчеләре Вазыйфаларын биләп тора алмый.

5.6. Граждан муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен билгеләнгән ин чик яшькә - 65 яшь тулганнан соң муниципаль хезмәткә кабул итәлә алмый.

5.6.1. Жирле үзидарә органы житәкчесе булган муниципаль хезмәткәр, мәнфәгатьләр конфликтын тәшереп калдыру максатларында күрсәтелгән муниципаль хезмәткәр урынбасары әлеге жирле үзидарә органының сайланулы профсоюз органында алар тарафыннан тиешле вазыйфаны биләү чорында муниципаль хезмәткәрләр мәнфәгатьләрен тәкъдим итә алмый.

5.7. Муниципаль хезмәт узуга бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәргә тубәндәгеләр тыела:

1) муниципаль хезмәт вазыйфасын тубәндәгә очракларда биләргә:

а) Россия Федерациясе дәүләт вазыйфасына йә Россия Федерациясе субъектының дәүләт вазыйфасына сайлану яисә билгеләнү, шулай ук дәүләт хезмәте вазыйфасына билгеләнгән очракта;

б) муниципаль вазыйфага сайлану яисә билгеләп кую;

в) һөнәри берлек органында түләүле сайланулы вазыйфага сайлану, шул исәптән жирле үзидарә органында тәзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайланулы органында;

2) шәхсән яисә ышанычлы затлар аша эшкуарлык эшчәнлеге белән шөгыльләнергә, коммерциячел оешма идарәсендә яисә коммерциягә карамаган оешма идарәсендә катнашырга (сәяси партия белән идарә итүдә катнашудан тыш; һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында тәзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайланулы органы тарафыннан, идарәдә түләүсез нигездә катнашуга; муниципаль берәмлекнең уставында каралган тәртиптә эш бирүче исемендә (муниципаль берәмлек уставында) булган башка ижтимагый оешмасын, торак, торак-тәзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез мөлкәт милекчеләре ширкәтләренең съездында (конференциясендә) яисә гомуми жыелышында катнашуга; түләүсез нигездә әлеге коммерциягә карамаган оешмалар (сәяси партиядән һәм һөнәри берлек органыннан, шул исәптән жирле үзидарә органында тәзелгән сайланулы профсоюз органының сайланулы органыннан тыш) белән идарә итүдә катнашуга; муниципаль берәмлек уставында каралган хокукларны гамәлгә куючи вәкилләрнең (муниципаль берәмлек уставында каралган хокукларыннан тыш) коллегиясендә (муниципаль берәмлекнең уставында каралган хокукларыннан тыш) вәкаләтле органнары яки муниципаль берәмлек уставында (муниципаль берәмлек уставында каралган вәкаләтләрне гамәлгә куючи вәкиленең уставында (муниципаль берәмлек уставында каралган хокукый актларында каралган башка органнары тарафыннан билгеләнгән тәртиптә катнашуның бер өлеше) уставында (хокукый актында (муниципаль берәмлек уставында каралган башка органнары

тарафыннан билгеләнгән тәртиптә карала) вәкаләтлөрнән тыш) уставында (муниципаль берәмлек уставында каралган органнарыннан тыш) уставта каралган тәртиптә карала нигезендә карала нигезендә карала алучылар тарафыннан билгеләнгән тәртиптә карала тарафыннан каралган башка оешмалар тарафыннан билгеләнгән тәртиптә карала) тарафыннан билгеләнгән тәртиптә тәртиптә тәртиптә тәртиптә тәртиптә тәртиптә карала алу вәкаләтлөрен гамәлгә ашырылуучы оешмалар тарафыннан исәпкә алышу;

3) әгәр федераль законнарда башкасы каралмаган булса, жирле үзидарә органында ул муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән йә турыдан-туры аңа буйсынган яисә аның контроле булган өченче зат эшләре буенча ышанычлы яисә вәкил булырга;

4) коммерция яисә коммерциягә карамаган оешма белән идарә итүдә катнашу, түбәндәге очраклардан тыш:

- сәяси партия белән идарә итүдә, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында төzelгән беренчел профсоюз оешмасының сайланулы органы тарафыннан түләүсез нигездә катнашу, ижтимагый оешманың, торак, торак төzelеше, гараж кооперативларының, күчемсез мәлкәт милекчеләре ширкәтләренең съездында (конференцияндә) яисә гомуми жыелышында катнашу;

- коммерциячел булмаган оешма идарәсендә (сәяси партия идарәсендә, һөнәри берлек органында катнашудан тыш, шул исәптән жирле үзидарә органында төzelгән беренчел профсоюз оешманың сайланулы органы тарафыннан башка ижтимагый оешма, торак, торак-төzelеш, гараж кооперативлары съездында (конференцияндә) яисә гомуми жыелышында катнашу, Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртиптә алышан яллаучы вәкиле рәхсәте белән катнашу;

- Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләр Советында, Муниципаль берәмлекләрнең башка берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә яклау.;

- муниципаль берәмлек муниципаль берәмлекне гамәлгә куючы (катнашучы) муниципаль берәмлек булган оешманың идарә органнарында һәм ревизия комиссияндә оешманы гамәлгә куючы (акционер) тарафыннан оешманы гамәлгә куючының вәкаләтләрен муниципаль берәмлек исеменнән гамәлгә ашыру тәртибен йә муниципаль милектәге акцияләр (устав капиталындагы өлешиләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукий актлар нигездә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә тапшыру;

- федераль законнарда каралган башка очраклар.»;

5) әшмәкәрлек әшчәнлеге белән шәхсән яки ышанычлы затлар аша шәгыльләнәргә;

6) вазыйфаи урыны белән бәйле яисә вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә физик һәм юридик затлардан бүләкләү (буләкләр, акчалата бүләкләү, ссудалар, хезмәтләр, күнел ачу, ял иту, транспорт чыгымнары өчен түләү һәм башка бүләкләү). Беркетмә чарапарына, хезмәт командировкаларына һәм башка рәсми чарапарга бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәргә алышан бүләкләр муниципаль милек дип таныла һәм муниципаль хезмәткәрләргә акт буенча жирле үзидарә органнара тапшырыла, моңа Россия Федерациясе Граждан кодексында билгеләнгән очраклар керми. Беркетмә чарасына, хезмәт командировкасына яисә башка рәсми чарага бәйле рәвештә алган бүләкне тапшырган муниципаль хезмәткәр аны Россия Федерациясе норматив хокукий актларында билгеләнгән тәртиптә сатып алырга мөмкин;

7) физик һәм юридик затлар акчалары исәбеннән командировкаларга чыгарга, моңа жирле үзидарә органының башка муниципаль берәмлекләрнең жирле үзидарә органнары белән, шулай ук чит дәүләтләрнең дәүләт хакимијите органнары һәм жирле үзидарә органнары, халықара һәм чит ил коммерциягә карамаган оешмалары белән үзара килешү нигездә башкарыла торган командировкаларга керми;

8) вазыйфаи бурычларны үтәүгә бәйле булмаган максатларда матди-техник, финанс һәм башка тәэмин итү чарапарыннан, башка муниципаль мәлкәттән файдалану;

9) муниципаль хезмәт белән бәйле булмаган максатларда конфиденциаль характердагы мәгълүматларга карата федераль законнар нигезендә кертелгән белешмәләрне яисә вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә аңа мәгълүм булган хезмәт мәгълүматын фаш итәргә яисә кулланырга;

10) әгәр бу аның вазыйфаи бурычларына көрмәсә, жирле үзидарә органы һәм аларның житәкчеләре эшчәнлегенә карата гавами фикерләр, фикерләр һәм бәяләүләр, шул исәптән массакүләм мәгълүмат чараларында, аларны керту;

11) муниципаль берәмлек башлыгының язмача рәхсәтеннән башка, күрсәтелгән оешмалар һәм берләшмәләр белән хезмәттәшлек көрсә, чит дәүләтләрнән, халыкара оешмаларның, шулай ук сәяси партияләрнән, башка ижтимагый берләшмәләрнән һәм дини берләшмәләрнән мактаулы һәм маҳсус исемнәрен (фәнни берләшмәләрдән тыш) кабул итәргә;

12) сайлау алды агитациясе өчен, шулай ук референдум мәсьәләләре буенча агитация алыш бару өчен вазыйфаи нигезләмәнән өстенлекләрнән файдалану;

13) сәяси партияләр, дини һәм башка ижтимагый берләшмәләр мәнфәгатьләрендә үз вазыйфаи хәлленнән файдаланырга, шулай ук күрсәтелгән берләшмәләргә муниципаль хезмәткәр буларак гавами рәвештә мәнәсәбәт белдерергә;

14) жирле үзидарә органнарында, башка муниципаль органнарда сәяси партияләр, дини һәм башка ижтимагый берләшмәләр структурасын (һөнәри берлекләрдән, шулай ук ижтимагый үзидарәнән ветераннар һәм башка органнарыннан тыш) төзергә яисә күрсәтелгән структураларны төзергә ярдәм итәргә;

15) хезмәт бәхәсен җайга салу максатларында вазыйфаи бурычларны үтәүне туктатырга;

16) Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы карапмаган булса, идарә органнары, попечительләр яисә күзәтү советлары, коммерциячел булмаган хөкүмәтнеке булмаган чит ил оешмалары һәм Россия Федерациясе территориясендә аларның структур бүлекчәләре составына керергә;

17) яллаучы (эш бирүче) вәкиленең бары тик чит дәүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданнары һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары исәбеннән финансдан торган түләүле эшчәнлек язма рәхсәтеннән башка гына шөгыльләнергә, әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы карапмаган булса.

5.8. Гражданин муниципаль хезмәттән әштән чыгарылғаннан соң оешма яисә физик затлар мәнфәгатьләрендә конфиденциаль характердагы белешмәләрне яисә вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә аңа мәгълүм булган хезмәт мәгълүматын фаш итәргә яисә кулланырга хокуклы түгел.

5.9. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән, Россия Федерациясе норматив хокукий актларында билгеләнгән вазыйфалар исемлегенә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче граждан муниципаль хезмәттән азат ителгәннән соң ике ел дәвамында әлеге оешмада хезмәт шартнамәсе шартларында федераль законнарда карапган очракларда гражданлык-хокукий шартнамә шартларында эш биләргә һәм (яисә) әлеге оешма белән муниципаль (административ) идарәнән аерым функцияләре муниципаль хезмәткәрнәң хезмәт тәртибе таләпләрен үтәү һәм Россия Федерациясе норматив хокукий актларында билгеләнгән тәртиптә мәнфәгатьләр конфликттын җайга салу буенча тиешле комиссия ризалыгыннан башка әлеге оешмада эш башкарырга хокуклы түгел.

5.10. Муниципаль хезмәткәр Кодексның 17.1 статьясында билгеләнгән муниципаль хезмәткәрнәң хезмәт тәртибенә карата таләпләрне үтәргә тиеш.

6. Муниципаль хезмәттә мәнфәгатьләр конфликттын җайга салу

6.1. Әлеге Нигезләмә максатлары өчен “Коррупциягә каршы тору турында” Федераль законның 10 статьясындағы 1 өлешендә билгеләнгән “мәнфәгатьләр конфликт” төшенчәсе кулланыла.

6.2. Өлөгө Нигезләмәнең максатлары өчен «Коррупциягә каршы көрәш түрында» Федераль законның 10 статьясындагы 2 өлешендә билгеләнгән «шәхси кызықсынучанлык» тәшенчәсе кулланыла.

6.3. Мәнфәгатьләр конфликтин булдырмау яисә жайга салу муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликты яғы булып торучы вазыйфаи яисә хезмәт урыны үзгәрудә билгеләнгән тәртиптә вазыйфаи (хезмәт) бурычларын үтәудән читләштерелгәнче һәм (яисә) аның мәнфәгатьләр конфликты килеп чыгуа сәбәп булган файда китерүдән баш тартуында торырга мөмкин.

6.4. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче зат тарафыннан кыйммәтле кәгазыләр (оешмаларның устав (тупланма) капиталларындағы катнашу өлешләре, пайлары) булса, күрсәтелгән зат үзенә караган кыйммәтле кәгазыләрне (оешмаларның устав (тупланма) капиталларындағы катнашу өлешләре) Россия Федерациясе гражданлык законнары нигезендә ышанычлы идарәгә тапшырырга тиеш.

6.5. Мәнфәгатьләр конфликтты яғы булган муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликтин булдырмау яисә жайга салу чарапары муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән муниципаль хезмәттән азат итүгө китерә торган хокук бозу булып тора.

6.6. Муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликтине китерә торган яисә китерергә мөмкин булган шәхси кызықсынуы барлыкка килү түрүнде билгеле булган яллаучы (эш бирүче) вәкиле, өлөгө муниципаль хезмәткәрне биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасыннан муниципаль хезмәт вазыйфасыннан муниципаль хезмәт вазыйфасыннан биләп торучы вазыйфасыннан муниципаль хезмәт вазыйфасыннан читләштерү чорына кадәр, мәнфәгатьләр конфликтин булдырмау яисә жайга салу чарапарын күрергә тиеш.

6.7. Үзенә буйсынган муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликтине китерә торган яисә китерергә мөмкин булган шәхси кызықсынуы барлыкка килү түрүнде билгеле булган яллаучының вәкиле булган муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликтин булдырмау яисә жайга салу чарапары муниципаль хезмәттән муниципаль хезмәттән азат ителүгө китерә торган хокук бозу булып тора.

6.8. Муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан хезмәт тәртибенең гомуми принципларын үтәүне һәм жирле үзидарә органында мәнфәгатьләр конфликтин жайга салуны тәэммин итү өчен, Кодекста һәм муниципаль хокукий актта билгеләнгән тәртиптә, муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтларын жайга салу комиссиясе төзелә.

7. Көрөнәр, чыгымнар, мәлкәти хәрактердагы йөкләмәләр түрүнде белешмәләр тапшыру, "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация чөтәрендә мәгълүмат урнаштыру түрүнде белешмәләр тапшыру

7.1. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүгә дәгъва кылучы гражданнар, күрсәтелгән вазыйфаларны биләүче муниципаль хезмәткәрләр яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) үзләренең көрөнәре, мәлкәте һәм мәлкәти хәрактердагы йөкләмәләре түрүнде белешмәләр, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының көрөнәре, мәлкәте һәм мәлкәти хәрактердагы йөкләмәләре түрүнде белешмәләр тапшырырга тиеш. Күрсәтелгән белешмәләр Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләре көрөнәре, мәлкәте һәм мәлкәти хәрактердагы йөкләмәләре түрүнде белешмәләр тапшыру өчен билгеләнгән тәртиптә, срокларда һәм форма буенча тапшырыла.

7.2. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәр үзенең чыгымнары түрүнде, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының чыгымнары түрүнде Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләре көрөнәре, чыгымнары, мәлкәте һәм мәлкәти хәрактердагы йөкләмәләре түрүнде белешмәләр тапшыру өчен билгеләнгән тәртиптә һәм рәвештә белешмәләр тапшырырга тиеш.

7.3. Муниципаль хезмәткәрнең, аның хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының чыгымнарының аларның көрөнәрене туры килүен тикшереп тору

"Коррупциягә каршы көрөш түрүнда" 2008 елның 25 декабрендеге 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм "Дәүләт вазыйфаларын биләүче затлар һәм аларның көремнәренә башка затлар чыгымнарының, Россия Федерациясе Президентының норматив хокукий актларында, әлеге Кодекста, Татарстан Республикасы Президентының норматив хокукий актларында, муниципаль хокукий актларда каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

7.4. Муниципаль хезмәткәрләргә әлеге статья нигезендә тапшырыла торган көремнәр, чыгымнар, мәлкәт һәм мәлкәти характердагы йәкләмәләр түрүндагы белешмәләр конфиденциаль характердагы белешмәләр булып тора, әгәр федераль законнар белән алар дәүләт серен һәм федераль законнар белән саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләргә кертелмәгән булса.

7.5. Муниципаль хезмәткәрнең, аның хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының түләүгә сәләтлелеген билгеләү яисә билгеләү өчен дини яисә башка ижтимагый берләшмәләр, бүтән оешмалар, шулай ук физик затлар фондларына иганәләрнең (көртемнәренең) түрүдан-туры яисә читләтеп рәвешенде жыелу өчен көремнәр, чыгымнар, мәлкәт турында һәм мәлкәти характердагы йәкләмәләр хакында белешмәләр куллану рәхсәт ителми.

7.6. Муниципаль хезмәткәрләрнең көремнәре, чыгымнары, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йәкләмәләре түрүнде белешмәләрне фаш итүдә яисә әлеге белешмәләрне Россия Федерациясе законнарында каралмаган максатларда файдалануда гаепле затлар Россия Федерациясе законнары нигезендә жаваплы булалар.

7.7. Муниципаль хезмәткәрләргә үз көремнәре, чыгымнары, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йәкләмәләре түрүнда, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының көремнәре, чыгымнары, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йәкләмәләре түрүнда, әгәр мондый белешмәләрне мәҗбүри тапшырсалар, иә белә торып дөрес булмаган яисә тулы булмаган белешмәләрне тапшырсалар, муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән азат итүгә кiterә торган хокук бозу булып тора.

7.8. Күрсәтелгән вазыйфаларны биләүче муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан Россия Федерациясе норматив хокукий актлары нигезендә муниципаль хезмәткә көргәндә гражданнар тарафыннан бирелә торган белешмәләрнең дөреслеген һәм тулылығын, муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт Вазыйфаларын биләүне дәгъвалиаучы гражданнар тарафыннан тапшырыла торган көремнәр, мәлкәт турында һәм мәлкәти характердагы йәкләмәләр хакында белешмәләрнең дөреслеген һәм тулылығын, муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу турындагы таләпләрне үтәүне дәгъвалиаучы гражданнар тарафыннан бирелә торган белешмәләрнең дөреслеген һәм тулылығын, «Коррупциягә каршы гамәлләр түрүнда» Федераль закон һәм Россия Федерациясе норматив хокукий актлары белән билгеләнгән бурычларның үтәлешен тицшерү, Татарстан Республикасы Президентының норматив хокукий актлары нигезендә билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

7.9. "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация чeltәрендә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүне дәгъвалиаучы граждан муниципаль хезмәткәр һәркем файдалана алырлык мәгълүматны, шулай ук аларны идентификацияләү мәмкинлеген бирә торган мәгълүматларны урнаштырган сайтларның адреслары һәм (яисә) сайтларның битләре түрүндагы белешмәләр яллаучы вәкиленә тубәндәгеләрне тапшыралар:

1) муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә дәгъва қылучы граждан - муниципаль хезмәткә көргән елдан алдагы өч календарь елда хезмәткә көргәндә;

2) муниципаль хезмәткәр - күрсәтелгән мәгълүматны тапшыру елыннан алдагы календарь ел өчен ел саен, муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи бурычларын үтәү қысаларында һәркем өчен мәмкин булган мәгълүматны урнаштыру очракларыннан тыш.

7.10. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән белешмәләр муниципаль хезмәткә көргәндә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүне дәгъвалиаучы гражданнар, ә

муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан - хисап елыннан соң килүче елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча тапшырыла. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән белешмәләр Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән рәвештә тапшырыла.

7.11. Эшкә алучының вәкиле каары буенча, вәкаләтле муниципаль хезмәткәрләр муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә дәгъва қылучылар һәм муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан "Интернет" мәғлүмат-телеоммуникация чөлтәрендә урнаштырылган һәркем файдалана алышылыш мәғлүматны эшкәртә, шулай ук әлеге статьяның 1 өлешендә каралган белешмәләрнең дөреслеген һәм тулылыгын тикшерә.

8. Муниципаль хезмәткә урнашу

8.1. Муниципаль хезмәткә Россия Федерациясе дәүләт телен белгән, 18 яшькә житкән гражданнар һәм «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон һәм Муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү Кодексы нигезендә билгеләнгән квалификация таләпләренә туры килә торган, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 13 статьясында курсәтелгән шартлар булмаганда, муниципаль хезмәткә бәйле чикләүләр буларак керергә хокуклы.

8.2. Муниципаль хезмәткә кергәндә, шулай ук аны үткәндә женесенә, расасына, милләтенә, чыгышына, мәлкәти һәм вазыйфаи хәленә, яшәү урынына, дингә мәнәсәбәтенә, инануларына, ижтимагый берләшмәләргә каравына, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең һөнәри һәм эшлекле сыйфатларына бәйле булмаган башка шартларга бәйле рәвештә нинди дә булса турыдан-туры яисә читләтеп чикләүләр яисә өстенлекләр билгеләү рәхсәт итлеми.

8.3. Муниципаль хезмәткә кергәндә граждан тубәндәгеләрне тапшыра:

1) муниципаль хезмәткә керү һәм муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү турында үтенеч белән гариза;

2) Россия Федерациясе Хөкүмәте вәкаләт биргән федераль башкарма хакимият органы билгеләгән форма буенча үз куллары белән тутырылган һәм имзаланган анкетаны;

3) паспорт;

4) хезмәт кенәгәсен һәм (яисә) хезмәт эшчәнлеге турында законнарда билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән белешмәләрне, хезмәт шартнамәсө (контракт) беренчे тапкыр төзелгән очраклардан тыш;

5) мәгариф турында документ;

6) индивидуаль (шәхси ләштерелгән) исәпкә алу системасында теркәлүне раслый торган документ, шул исәптән электрон документ рәвешендә;

7) Россия Федерациясе территориясендә яшәү урыны буенча салым органында физик затны исәпкә кую турында таныклык;

8) хәрби исәпкә алу документлары - запаста торучы гражданнар һәм хәрби хезмәткә чакырылырга тиешле затлар өчен;

9) муниципаль хезмәткә керүгә каршы килә торган авыру булмау турында медицина оешмасы бәяләмәсө;

10) муниципаль хезмәткә кергән елдан алдагы елда керемнәре, мәлкәти һәм мәлкәти характеристагы йөкләмәләре турында белешмәләр;

11) 2007 елның 2 мартандагы әлеге Федераль законның 15.1 статьясында каралган белешмәләр. "Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында" 25-ФЗ номерлы;

12) федераль законнарда, Россия Федерациясе Президенты указларында һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте каарларында каралган башка документлар.

8.4. "Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында" Федераль закон һәм әлеге Кодекс нигезендә муниципаль хезмәткә кергәндә тапшырылган белешмәләр федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә тикшерелергә мөмкин. Аерым муниципаль берәмлекләрдә федераль законнар белән муниципаль хезмәткә кергәндә граждан тарафыннан бирелә торган белешмәләрне тикшерүгә өстәмә таләпләр билгеләнергә мөмкин.

8.5. Тикшеру барышында гражданның муниципаль хезмәткә көрүенә комачаулаучы хәлләр ачыкланган очракта, күрсәтелгән граждан муниципаль хезмәткә көрүдөн баш тарту сәбәпләре турында язма рәвештә хәбәр ителә.

8.6. Гражданның муниципаль хезмәткә килүе "Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында" Федераль законда каралган үзенчәлекләрне исәпкә алып, хезмәт законнары нигезендә хезмәт шартнамәсе шартларында муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнү нәтижәсендә гамәлгә ашырыла.

8.7. Гражданның муниципаль хезмәткә килүе яллаучы вәкиленең (эш бирүче) муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнүе турында күрсәтмәсе белән рәсмиләштерелә.

8.8. Муниципаль хезмәткә көргөндә хезмәт шартнамәсенең яклары булып яллаучының (эш бирүче) һәм муниципаль хезмәткәрнең вәкиле тора.

8.9. Муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнгәннән соң муниципаль хезмәткәргә хезмәт таныклығы турындағы Нигезләмә нигезендә хезмәт таныклығы бирелә.

9. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс

9.1. Муниципаль берәмлектә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгәндә хезмәт шартнамәсе төзегәндә конкурс башланырга мөмкин, аның барышында муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә дәгъва қылучыларның һөнәри дәрәҗәсен бәяләү, аларның муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнгән квалификация таләпләрене туры килү-килмәве гамәлгә ашырыла.

9.2. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс үткәру тәртибе муниципаль хокукий акт белән билгеләнә.

9.3. Эшкә алучының вәкиле (эш бирүче) хезмәт шартнамәсе төзи һәм муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс нәтижәләре буенча конкурс комиссиясе тарафыннан сайлап алынган кандидатларның берсен муниципаль хезмәт вазыйфасына билгели.

10. Муниципаль хезмәткәрләрне аттестацияләү

10.1. Муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү аның биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасына туры килүен билгеләү максатларында уздырыла. Муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү өч елга бер мәртәбә уздырыла.

10.2. Түбәндәге муниципаль хезмәткәрләр аттестацияләнергә тиеш түгел:

- 1) муниципаль хезмәт вазыйфаларын кимендә бер ел биләүчеләр;
- 2) 60 яшькә житкән затлар;
- 3) йөклө хатыннар;

4) йөклелек һәм бала табу буенча ялда яисә бала карау буенча өч яшькә житкәнче отпусткта булучылар. Күрсәтелгән муниципаль хезмәткәрләрне отпусттан чыкканнан соң бер елдан да иртәрәк аттестацияләү мөмкин түгел;

5) вакытлы хезмәт шартнамәсе (контракты) нигезендә муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүчеләр.

10.3. Муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү нәтижәләре буенча аттестация комиссиясе муниципаль хезмәт вазыйфасында эшләүче муниципаль хезмәткәрнең муниципаль хезмәткәргә туры килүе яисә тиешенчә булмавы турында карар чыгара. Аттестация комиссиясе аерым муниципаль хезмәткәрләрне үз эшләрендә ирешкән уңышлары өчен бүләкләү турында, шул исәптән аларны вазыйфаларында арттыру турында, ә кирәклө очракта аттестацияләүче муниципаль хезмәткәрләр эшчәнлеген яхшырту турында тәкъдимнәр бирергә мөмкин. Аттестация нәтижәләре аттестацияләнгән муниципаль хезмәткәрләргә тавыш бирү нәтижәләрен чыгарғаннан соң ук хәбәр ителә. Аттестация материаллары яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) тапшырыла.

10.4. Аттестация нәтижәләре буенча яллаучы вәкиле (эш бирүче) аерым муниципаль хезмәткәрләрне аларның эштә ирешкән уңышлары өчен яисә муниципаль хезмәткәрне аның ризалығы белән вазыйфасына төшерү турында аттестацияләү көненнән бер айдан да артык булмаган вакытта бүләкләү турында карар кабул итә.

Аттестация нәтижәләре буенча аттестация комиссиясе өстәмә һөнәри белем алу өчен аерым муниципаль хезмәткәрләрне җибәру турында тәкъдимнәр бирергә мөмкин.

10.5. Муниципаль хезмәткәр вазыйфасын тубәнәйтеп яисә аның ризалыгы белән муниципаль хезмәтнең башка вазыйфасына күчерү мөмкинлеге булмаган очракта, яллаучы (эш бирүче) вәкиле (эш бирүче) аттестация уtkәn көннән алыш бер айдан да артык булмаган вакытта аны, аттестация нәтижәләре белән расланган квалификациясе житәрлек булмау сәбәпле, биләгән вазыйфасыннан муниципаль хезмәттән эштән чыгарырга мөмкин. Күрсәтелгән срок узганинан соң муниципаль хезмәткәрне эштән азат итү яисә аны шуши аттестация нәтижәләре буенча вазыйфасында тубәнәйтү рәхсәт ителми.

10.6. Муниципаль хезмәткәр аттестация нәтижәләренә суд тәртибендә шикаять бирергә хокуклы.

10.7. Муниципаль хезмәткәрләргә аттестация уtkәrү турындагы нигезләмә муниципаль хезмәткәрләрне аттестацияләүне уздыру турындагы үрнәк нигезләмәгә ярашлы рәвештә, Кодексның 4 нче күшымтасы нигезендә, муниципаль хокукый акт белән раслана.

11. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкциясе

11.1. Муниципаль хезмәткәрнең һөнәри хезмәт эшчәнлеге жирле үзидарә органы житәкчесе яисә муниципаль хокукый акт белән вәкаләтле башка вазыйфаи зат тарафыннан раслана торган вазыйфаи инструкция нигезендә гамәлгә ашырыла.

11.2. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкциясенә тубәндәгеләр керә:

1) вазыйфаи бурычларны башкару өчен кирәkle һөнәри белем дәрәжәсенә, муниципаль хезмәт стажына яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше, белем һәм күнекмәләр буенча эш стажына, шулай ук белгечлеккә, әзерлек юнәлешенә карата - яллаучы (эш бирүче) вәкиленең муниципаль хезмәтнең тиешле вазыйфасын биләү өчен белгечлеккә, әзерлек юнәлешенә квалификация таләпләренә туры килү таләп ителүе турында каraryы булгандা;

2) жирле үзидарә органы эшчәнлеген җайга сала торган акт, жирле үзидарә органының структур бүлекчәсенең бурычлары һәм функцияләре һәм анда биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасының функциональ үзенчәлекләре нигезендә муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи бурычлары, хокуклары һәм жаваплылыгы;

3) муниципаль хезмәткәрнең идарә итү һәм башка каарларны мөстәкыйль кабул итәргә хокуклы яисә бурычлы мәсьәләләр исемлеге;

4) муниципаль хезмәткәрнең норматив хокукый актлар проектларын һәм (яисә) идарә итү һәм башка каарлар проектларын әзерләгәндә катнашырга хокуклы яисә бурычлы мәсьәләләр исемлеге;

5) муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча каарлар әзерләү, карау, килештерү һәм кабул итү вакытлары һәм процедурапары;

6) шул ук жирле үзидарә органының муниципаль хезмәткәрләре, башка жирле үзидарә органнарының муниципаль хезмәткәрләре, гражданнар һәм оешмалар белән вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәрнең хезмәт хезмәттәшлеге процедурасы.

11.3. Вазыйфаи инструкция нигезләмәләре муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасын биләүгә, аттестацияләүгә, муниципаль хезмәткәрнең һөнәри хезмәт эшчәнлеген планлаштыруга конкурс уздырганда исәпкә алына.

11.4. Муниципаль хезмәткәрләргә вазыйфаи инструкцияне үтәү нәтижәләре муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә яисә муниципаль хезмәткәрне кадрлар резервына кертүгә конкурс үткәргәндә, аттестация үткәргәндә яисә муниципаль хезмәткәрне бүләкләү вакытында аның һөнәри хезмәт эшчәнлеген бәяләгәндә исәпкә алына.

12. Хезмәт шартнамәсен өзү өчен нигезләр

12.1.Россия Федерациясе Хезмәт кодексында каралган хезмәт шартнамәсен өзү нигезләреннән тыш, муниципаль хезмәткәрләр белән хезмәт шартнамәсе шулай ук яллаучы вәкиленең (эш бирүченең) тубәндәгә очракларда өзелергә мөмкин:

- 1) муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен билгеләнгән чик яшендәге казанышлар;
- 2) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 13, 14, 14.1 һәм 15 статьяларында билгеләнгән чикләүләрне һәм тыюларны үтәмәү;
- 3) дисквалификация рәвешенәдә административ жәза куллану.
- 4) муниципаль хезмәткәрләргә чит ил агенты статусы алу.

12.2.Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен билгеләнгән ин чик яшкә житкән муниципаль хезмәткәрләрнең муниципаль хезмәттә булу срогоын озайту рәхсәт ителә. Муниципаль хезмәткәрнең муниципаль хезмәтендә булу вакытын бер мәртәбә озайту бер елдан да артыграк булмаган вакытка рәхсәт ителә.

13.Эш (хезмәт) вакыты һәм ял вакыты

13.1. Муниципаль хезмәткәрләрнең эш (хезмәт) вакыты хезмәт законнары нигезендә жайга салына.

13.2.Муниципаль хезмәткәргә муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасын һәм акчалата эчтәлеген саклап, еллық отпуск бирелә, аның құләме уртача хезмәт хакын исәпләү өчен хезмәт законнарында билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

13.3. Муниципаль хезмәткәрнең еллық түләүле ялы төп түләүле отпустан һәм өстәмә түләүле отпусклардан тора.

13.4.Ел саен төп түләүле отпуск муниципаль хезмәткәргә 30 календарь көн дәвамлылығы белән бирелә.

13.5.Ел саен өстәмә түләүле отпусклар муниципаль хезмәткәргә тиешле еллар эшләгән өчен (10 календарь көннән дә артық булмаган дәвамлылығы), шулай ук федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында каралган очракларда бирелә.

13.6.Нормалаштырылмаган хезмәт көне билгеләнгән муниципаль хезмәткәргә нормалаштырылмаган хезмәт көне өчен өч календарь көнгә тигез еллық өстәмә түләүле отпуск бирелә.

13.7.Муниципаль хезмәткәрнең гаризасы буенча еллық түләүле отпуск өлешләр буенча бирелергә мөмкин, шул ук вакытта отпускның бер өлеше озынлығы 14 календарь көннән дә ким булмаска тиеш. Эшкә алушының (эш бирүче) вәкиле белән килештереп, муниципаль хезмәткәргә отпускның бер өлеше башка дәвамлылыкта бирелергә мөмкин.

13.8.Муниципаль хезмәткәргә, аның язма гаризасы буенча, яллаучы вәкиленең (эш бирүченең) каары белән, бер елдан да артық булмаган дәвамлылыктагы акчалата түләүдән башка отпуск бирелергә мөмкин.

13.9. Муниципаль хезмәткәргә федераль законнарда каралган очракларда акчалата түләүне сакламыйча отпуск бирелә.

14. Муниципаль хезмәткәргә хезмәт өчен түләү, муниципаль хезмәткәргә бирелә торган гарантияләр, муниципаль хезмәт стажы

14.1.Муниципаль хезмәткәрнең хезмәтө өчен түләү үзе биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасы (алга таба - вазыйфаи оклад) нигезендә муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи окладыннан, шулай ук Кодекста билгеләнә торган айлық һәм башка өстәмә түләүләрдән (алга таба - өстәмә түләүләр) торучы акчалата түләү рәвешенә башкарыла.

14.2. Өстәмә түләүләргә тубәндәгеләр керә:

- 1) тиешле еллар эшләгән өчен вазыйфаи окладка айлық өстәмә түләү;
- 2) муниципаль хезмәтнең маxсус шартлары өчен вазыйфаи окладка айлық өстәмә түләү;

- 3) аеруча мөһим һәм катлаулы биренәрне үтәгән өчен премияләр, аларны түләү тәртибе муниципаль орган бурычларын һәм функцияләрен тәэммин итүне, вазыйфа инструкцияне үтәуне исәпкә алып, яллаучы (әш бируге) вәкиле тарафыннан билгеләнә;
- 4) ай саен акчалата бүләкләү;
- 5) сыйныф чины өчен айлык өстәмәләр;
- 6) еллык түләүле отпуск биргәндә бер тапкыр түләнә торган түләү;
- 7) матди ярдәм.

14.3. Муниципаль хокукий актларда, Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән таләпләрне үтәп, шулай ук тубәндәге өстәмә түләүләр дә каралырга мөмкин:

- 1) нормалаштырылмаган хезмәт көне шартларында эшләгән өчен муниципаль хезмәткәрләргә ай саен компенсация түләве;

2) тәп хезмәт бурычларына хокукий актларга һәм хокукий актлар проектларына хокукий экспертиза уздыру, хокукий актлар проектларын әзерләү һәм редакцияләү, юрист яисә югары юридик белеме булган башкаручы буларак аларны теркәү (юридик эш өчен өстәмә түләүләр) керә торган муниципаль хезмәткәрләргә ай саен түләнә торган түләү;

3) муниципаль хезмәткәрләргә фәннәр кандидатының профильле гыйльми дәрәҗәсе, фәннәр докторының гыйльми дәрәҗәсе өчен вазыйфа окладка айлык өстәмә түләү;

4) Татарстан Республикасы мактаулы исеме өчен муниципаль хезмәткәрләргә айлык өстәмә түләү.

14.4. Муниципаль хезмәткәргә дәүләт серен тәшкил итүче белешмәләр белән эшләгән өчен Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән очракларда, күләмнәрдә һәм тәртиптә вазыйфа окладка айлык өстәмә түләү билгеләнә.

14.5. Вазыйфа окладның күләме, шулай ук айлык һәм башка өстәмә түләүләр күләме һәм аларны гамәлгә ашыру тәртибе муниципаль хокукий актлар белән билгеләнә.

14.6. Муниципаль хезмәткәргә тубәндәгеләр гарантияләнә:

1) вазыйфа инструкция нигезендә аның вазыйфа бурычларын үтәвен тәэммин итә торган эш шартлары;

2) үз вакытында һәм тулы күләмдә акчалата түләү алуга хокук;

3) эш (хезмәт) вакытының нормаль дәвамлылыгын билгеләү, ял көннәрен һәм эш көне булмаган бәйрәм көннәрен бирү, шулай ук еллык түләүле отпускны тәэммин итә торган ял;

4) муниципаль хезмәткәргә һәм аның гайлә әгъзаларына медицина хезмәте күрсәтү, шул исәптән муниципаль хезмәткәр пенсиягә чыкканнан соң;

5) тиешле еллар эшләгән өчен һәм инвалидлыкка бәйле рәвештә пенсия белән тәэммин итү, шулай ук вазыйфа бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә вафат булган очракта муниципаль хезмәткәрнең гайлә әгъзаларын пенсия белән тәэммин итү;

6) вазыйфа бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәрнең сәламәтлегенә һәм мәлкәтенә зыян китерү очрагына мәжбүри дәүләт иминләштерүе;

7) муниципаль хезмәткәрләрнең муниципаль хезмәт узу чорында авыруы яисә хезмәткә сәләтлелеген югалту очрагына яисә аны туктатканнан соң мәжбүри дәүләт социаль иминиятләштерүе, әмма ул вазыйфа бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә барлыкка килгән;

8) федераль законнарда билгеләнгән очракларда, тәртиптә һәм шартларда аның вазыйфа бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәрне һәм аның гайлә әгъзаларын көчләүдән, янаулардан һәм башка хокук булмаган гамәлләрдән яклау.

14.7. Жирле үзидарә органы бетерелүгә яисә жирле үзидарә органы хезмәткәрләре штаты қыскарга бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәрләр белән хезмәт килешүе өзелгәндә, муниципаль хезмәткәргә, оешма бетерелүгә йә оешма хезмәткәрләре штаты қыскартылуға бәйле рәвештә хезмәткәрләр тарафыннан эштән азат ителгән очракта, хезмәткәрләр өчен хезмәт законнарында билгеләнгән гарантияләр бирелә.

14.8.Муниципаль берәмлек уставы белән муниципаль хезмәткәрләргә өстәмә гарантияләр бирелергә мөмкин.

15. Муниципаль хезмәткәрне һәм аның гайлә әгъзаларын пенсия белән тәэмин иту

15.1.Жирле үзидарә органнарында муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүче муниципаль хезмәткәрләр муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә тиешле еллар эшләгән өчен пенсия алырга хокуклы (алга таба - тиешле еллар эшләгән өчен пенсия).

15.2.Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия "Иминият пенсияләре турында" Федераль законның 8 статьясындагы 1 өлеше нигезендә картлык буенча иминият пенсиясенә хокук бирә торган яшькә житкәч йә картлык буенча хезмәт пенсиясен вакытыннан алда яисә инвалидлык буенча иминият пенсиясен билгеләгәндә билгеләнә. Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия гомерлеккә билгеләнә һәм ай саен түләнә.

15.3.Муниципаль хезмәткәрләргә тиешле еллар эшләгән өчен пенсия муниципаль хезмәт стажы 15 ел булганда муниципаль хезмәткәрнең айлык акчалата эчтәлегенең 20 процента күләмендә билгеләнә. Муниципаль хезмәт стажының тулы елында тиешле еллар эшләгән өчен пенсия айлык акчалата түләүнең 3 процентана арта. Шул ук вакытта тиешле еллар эшләгән өчен пенсия күләме муниципаль хезмәткәрнең айлык акчалата хезмәт хакының 50 процентаеннан арта алмый. Әлеге өлеш нигезендә билгеләнгән тиешле еллар эшләгән өчен пенсия күләме картлык буенча хезмәт пенсиясенә «Иминият пенсияләре турында» Федераль законның 16 статьясындагы 1 өлеше нигезендә билгеләнгән теркәлгән түләүдән артмаган очракта, тиешле еллар эшләгән өчен пенсия картлык буенча хезмәт пенсиясенә курсәтелгән теркәлгән түләүгә тигез күләмдә түләнә.

Әлеге өлеш нигезендә билгеләнгән тиешле еллар эшләгән өчен пенсия күләме картлык буенча хезмәт пенсиясенә «Иминият пенсияләре турында» Федераль законның 16 статьясындагы 1 өлеше нигезендә билгеләнгән теркәлгән түләүдән артмаган очракта, тиешле еллар эшләгән өчен пенсия картлык буенча хезмәт пенсиясенә курсәтелгән теркәлгән түләүгә тигез күләмдә түләнә.

15.4.Муниципаль хезмәткәрнең тиешле еллар эшләгән өчен пенсия күләмен билгеләү муниципаль хезмәт вазыйфалары һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары нисбәте турында Татарстан Республикасы Кодексында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла. Тиешле еллар эшләгән өчен пенсиянең максималь күләме Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенең тиешле вазыйфасы буенча Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәренең тиешле еллар эшләгән өчен пенсиясенең максималь күләмнән арта алмый.

15.6.Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте Вазыйфасы буенча тиешле еллар эшләгән өчен пенсиянең максималь күләмен исәпләгәндә Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфасы буенча вазыйфаи окладының максималь күләме (әгәр вазыйфаи оклад максималь һәм минималь әһәмияткә ия булса) кулланыла, ә сыйныф чины өчен вазыйфаи окладка айлык өстәмә түләү Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының Татарстан Республикасында муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәте өчен түләү чыгымнарын формалаштыру нормативларын билгели торган норматив хокукый акты белән билгеләнгән курсәткечендә исәпкә алына.

15.7.Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия күләме тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләүгә мөрәжәгать иткән затны сайлау буенча исәпләнә, муниципаль хезмәт вазыйфасын туктату көненә яисә картлык буенча хезмәт пенсиясенә чыгу хокукуы бирә торган яшькә житкән муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча айлык акчалата түләүдән чыгып, йә, әлеге вазыйфада эшләү вакыты кимендә 12 тулы ай тәшкил иткән очракта, муниципаль хезмәтенең башка вазыйфасы буенча исәпләнә. Курсәтелгән муниципаль хезмәт вазыйфалары юкка чыгарылган очракта тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү өчен мөрәжәгать иткән вакытка акчалата түләү күләме аңа тинләштерелгән яисә муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча билгеләнә. Муниципаль хезмәт

вазыйфаларының тәңгәллеге Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте Вазыйфаларының бердәйлекен билгеләү өчен билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

15.8. Айлық акчалата түләү составына, аннан чыгып, тиешле еллар эшләгән өчен пенсия исәпләнә һәм билгеләнә, вазыйфаи оклад һәм сыйныф чины өчен хезмәт хакына айлық өстәмә түләү кертелә.

15.9. Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү гражданның гаризасы буенча шул исәптән муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 28 статьясының 1 һәм 2 өлешләре нигезендә тиешле еллар эшләгән өчен пенсия алу хокуки булган электрон документ рәвешендә башкарыла.

15.10. Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү турындағы гаризага түбәндәгеләр күшүп бирелә:

1) шәхесен таныклаучы паспорт яисә башка документ күчермәсе, яше, граждандығы;

2) законнарда билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән хезмәт эшчәнлеге турында белешмәләр һәм (яисә) хезмәт кенәгесенең күчермәләре, шулай ук муниципаль хезмәт стажын раслый торган һәм муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 30 статьясында күрсәтелгән башка документларның күчермәләре кирәк булганда.

3) тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләгән өчен мәрәжәгать иткән затның тиешле вазыйфасы буенча айлық акчалата түләү күләме турында, муниципаль хезмәткәрнең тиешле вазыйфасы буенча, ул вазыйфаи оклад һәм айлық түләүләр күләмен, шулай ук муниципаль хезмәтнең аерым шартлары өчен вазыйфаи окладка айлық өстәмә түләү билгеләү датасын билгеләргә тиеш.

15.11. Әлеге Нигезләмәнең 15.10 пунктында күрсәтелгән документларның күчермәләре белән бергә аларның төп нәсхәләре дә бирелә, алар документларны кабул иткәндә, күчермәләре белән күшүләп, мәрәжәгать итүчегә кире кайтарыла.

15.12. Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләнгән затның яшәү урыны буенча түләнә. Пенсионерның яшәү урыны алышынганда тиешле еллар эшләгән өчен пенсия түләү, аны илтеп житкерүне дә кертеп, аның яңа яшәү урыны яки пенсия эше нигезендә булу урыны буенча һәм билгеләнгән тәртиптә теркәлү исәпкә алу органнары тарафыннан бирелгән документлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

15.13. Тиешле еллар эшләгән өчен Татарстан Республикасы территориясеннән даими яшәү урынына китүче (чыгучы) затларга тиешле еллар эшләгән өчен пенсия түләү Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләренә тиешле еллар эшләгән өчен пенсияләр түләү өчен билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

15.14. Тиешле еллар эшләгән өчен пенсияне билгеләү, түләү һәм индексацияләү муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә гамәлгә ашырыла.

15.15. муниципаль хезмәткәрнең үз вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле, шул исәптән муниципаль хезмәттән азат ителгәннән соң башланган вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле вафат булган очракта, вафат булучының гайлә әгъзалары туендыруучысын югалту унаеннар федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә пенсия алуға хокуклы.

16. Муниципаль хезмәт стажы, аны исәпләү һәм билгеләү тәртибе

16.1. Муниципаль хезмәтнең стажына (гомуми дәвамлылығына) кертелә торган даими (штат) нигездә эшләү чоры муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы белән билгеләнә.

16.2. Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү өчен муниципаль хезмәт стажына муниципаль хезмәткәрләргә әлеге Нигезләмә нигезендә өстәмә һәнәри белем алу вакыты, шулай ук муниципаль хезмәткәрләргә федераль законнар нигезендә муниципаль хезмәт вазыйфасы сакланып калган башка чорлар кертелә.

16.3. Муниципаль хезмәткәрнең муниципаль хезмәт стажы дәүләт граждан хезмәте стажына тигезләнә. Муниципаль хезмәт вазыйфаларында эшләү вакыты дәүләт граждан хезмәте стажына кертелә, ул тиешле еллар эшләгән өчен хезмәт хакына айлық өстәмә түләүле түләүле отпускның дәвамлылығын билгеләү, тиешле еллар эшләгән өчен еллык өстәмә түләүле отпускның дәвамлылығын һәм дәүләт граждан хезмәте өчен бүләкләү күләмен билгеләү өчен исәпләнә.

16.4. Муниципаль хезмәт стажын исәпләү, гражданнарның чакырылыш буенча хәрби хезмәттә булу вакытыннан тыш, календарь тәртиптә башкарыла, ул хәрби хезмәтнең бер көне исәбеннән ике эш көнендә исәпләнә. Муниципаль хезмәт стажын санаганда хезмәт (эш) чорлары бергә күшила.

16.5. Муниципаль хезмәт стажын раслаучы тәп документлар - билгеләнгән үрнәктәге хезмәт китабы һәм (яисә) хезмәт эшчәнлеге турында законнарда билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән белешмәләр.

16.6. Муниципаль хезмәт стажын санаганда исәпкә алына торган хезмәт кенәгәсендәге язмалар хезмәт кенәгәсенә керту көненә гамәлдә булган хезмәт законнары нигезендә рәсмиләштерелергә тиеш. Хезмәт кенәгәсендә муниципаль хезмәт стажына кертелә торган хезмәт (эш) чорларын раслау өчен нигез була торган дөрес булмаган яисә төгәл булмаган белешмәләр булган очрактарда хезмәт кенәгәсенә федераль законнарда каралган тәртиптә үзгәрешләр кертелә.

Хезмәт кенәгәсендә муниципаль хезмәт стажын раслый торган язмалар булмаган очрактарда, әлеге стаж, әлеге стажга кертелә торган вазыйфаларда хезмәт (эш) чорын раслый торган вазыйфаларда билгеләп кую һәм аларны вазыйфасыннан азат итү турындагы документларның күчермәләрен күшип, тапшырылган белешмәләр нигезендә расланы.

16.7. Хәрби хезмәт узу вакыты, аңа тиңләштерелгән хезмәт, шулай ук салым полициясенең федераль органнары, таможня органнары хезмәткәрләренең хезмәт үтү чорлары хәрби билетлар, хәрби комиссариатлар, хәрби бүлекчәләр, архив учреждениеләре белешмәләре, хезмәт кенәгәсендәге язулар һәм (яисә) законнарда билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән хезмәт эшчәнлеге турындагы мәгълүматлар белән расланана ала.

16.8. Тиешле очрактарда муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 29 статьясында каралган вазыйфаларда хезмәт (эш) чорларын раслау өчен хокукий актларның күчермәләре яисә алардан вазыйфага билгеләнү яисә вазыйфасыннан азат итү турында өзөмтәләр тапшырылырга мөмкин.

16.9. Тиешле еллар эшләгән өчен вазыйфаи окладка ай саен өстәмә түләүләр билгеләү, тиешле еллар эшләгән өчен еллык өстәмә түләүле отпускның дәвамлылығын билгеләү, хезмәттә югары казанышлар өчен бүләкләү күләмен билгеләү өчен жирле үзидарә органының муниципаль хезмәткәре муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән акты (курсәтмәсе) белән муниципаль хезмәт стажын билгеләү комиссиясе карапы нигезендә билгеләнә.

Муниципаль хезмәткәрләргә бирелә торган тиешле елларны эшләгән өчен еллык өстәмә түләүле отпускның дәвамлылығын билгеләү һәм аларга федераль законнарда, әлеге Кодекста һәм муниципаль берәмлекләр уставларында каралган башка гарантияләр билгеләү өчен муниципаль хезмәт стажына "Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында" Федераль законның 25 статьясындагы 1 өлешендә курсәтелгән вазыйфаларны биләү чорлары, шулай ук "Россия Федерациясе дәүләт граждан хезмәте турында" 2004 елның 27 июлендәге 79-ФЗ номерлы Федераль законның 54 статьясындагы 2 өлеше нигезендә дәүләт граждан хезмәте стажына керә торган (исәпләнә торган) вазыйфаларны биләү чорлары кертелә (исәпләнә).

16.10. Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү өчен муниципаль хезмәт стажы билгеләнгән тәртиптә тапшырылган муниципаль хезмәт стажын раслый торган документлар нигезендә тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү буенча вәкаләтле

орган тарафынан пенсия билгеләнүгә мөрәжәгать иткәндә муниципаль хезмәткәрнең гаризасы буенча билгеләнә.

17. Муниципаль хезмәткәрне бүләкләү, муниципаль хезмәткәрнең дисциплинар жаваплылығы

17.1. Муниципаль хезмәткәрләргә үз вазыйфаи бурычларын намуслы һәм нәтижәле үтәгән, намуслы хезмәт иткән, аеруча мәһим биренмәрне үтәгән һәм аңа карата булган кыенлыklарны түбәндәге төр бүләкләүләр кулланырга мөмкин:

- 1) рәхмәт белдерү;
- 2) бер мәртәбә акчалата бүләкләү;
- 3) кыйыммәтле бүләк белән бүләкләү;
- 4) жирле үзидарә органнары билгеләгән мактау грамотасы яисә бүләкләрнең башка төрләре белән бүләкләү;
- 5) законнар нигезендә дәүләт бүләкләре белән бүләкләү;
- 6) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә жирлек уставында һәм башка муниципаль хокукий актларда билгеләнгән бүләкләүнең бүтән төрләре.

17.1.2. Әлеге Нигезләмәнең 17.1 пунктындағы 1 - 4 пунктчалары нигезендә муниципаль хезмәткәрне бүләкләү һәм бүләкләү турындағы карап жирлек башлыгы тарафыннан кабул ителә, ә әлеге Нигезләмәнең 17.1 пунктындағы 5-6 пунктчалары нигезендә муниципаль хезмәткәрне бүләкләү һәм бүләкләү турындағы карап Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән тәртиптә жирлек башлыгының тәкъдиме буенча кабул ителә.

17.1.3. Муниципаль хезмәткәргә әлеге Нигезләмәнең 17.1 пунктындағы 2 пунктчасында караптан бер мәртәбә бүләкләү муниципаль хезмәткәрләргә хезмәт өчен түләүнең билгеләнгән фонды чикләрендә жирлек Советы тарафыннан раслана торган тәртиптә һәм күләмнәрдә башкарыла.

17.1.4. Бүләкләү һәм бүләкләү турында тиешле язма хезмәт кенәгесенә һәм муниципаль хезмәткәрнең шәхси эшенә кертелә.

17.2. Дисциплинар гамәл қылган өчен - муниципаль хезмәткәрләргә аның өстенә йөкләнгән хезмәт бурычларын үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән өчен - яллаучы (эш бирүче) вәкиле түбәндәге дисциплинар түләтүләр кулланырга хокуклы:

- 1) кисәтү;
- 2) шелтә;
- 3) муниципаль хезмәттән тиешле нигезләрдә эштән азат иту.

17.2.1. Дисциплинар гаепне жибәргән муниципаль хезмәткәр вакытлыча (ләкин бер айдан да артык түгел) аның дисциплинар жаваплылығы турындағы мәсьәләне хәл итүгә кадәр, акчалата түләү сакланган вазыйфаи бурычларын үтәудән читләштерелергә мөмкин. Муниципаль хезмәткәрне вазыйфаи бурычларын үтәудән читләштерү бу очракта муниципаль хокукий акт белән башкарыла.

17.2.2. Һәр дисциплинар гаеп өчен бер генә дисциплинар жәза кулланылырга мөмкин.

17.2.3. Жирле үзидарә органы житәкчесе дисциплинар түләтүне кулланганчы муниципаль хезмәткәрдән язма рәвештә аңлатма бирүне соратырга тиеш. Муниципаль хезмәткәргә аңлатма бирелмәгән очракта, 2 эш көне узгач, тиешле акт төзелә. Муниципаль хезмәткәрнең язма рәвештә аңлатма бирүдән баш тартуы дисциплинар түләтүне куллану өчен каршылык була алмый.

17.2.4. Дисциплинар жәза куллану алдыннан хезмәт тикшерүе уздырыла.

17.2.5. Дисциплинар түләтүне кулланганда муниципаль хезмәткәрләргә дисциплинар гамәл қылуның авырлығы, аның гаебе дәрәжәсе, дисциплинар гаеп башкарылган һәм муниципаль хезмәткәрләргә үз вазыйфаи бурычларын үтәүнең алдагы нәтижәләре исәпкә алына.

17.2.6. Дисциплинар түләтү дисциплинар гамәл ачыланғаннан соң тұрыдан-туры кулланыла, әмма ул ачыланған көннөн алып бер айдан да соңға калмыича, муниципаль хезмәткөрнең вакытлыча хезмәткә яраксыз булу чорын, аның отпустка булуын, нигезле сәбәплөр буенча хезмәттө булмауның башка очрактарын, шулай ук хезмәт тикшерүен уздыру вакытын исәплөмәгендә кулланыла.

17.2.7. Дисциплинар түләтү дисциплинар гамәл кылган көннөн алып алты айдан да соңға калмыича кулланыла алмый, ә финанс-хужалық әшчәнлеге яисә аудиторлық тикшерүе нәтижәләре буенча - дисциплинар гамәл кылган көннөн соң ике елдан да соңға калмыича. Курсателгән срокларга жинаять эше буенча житештеру вакыты көртелми.

17.2.8. Муниципаль хезмәткөргө, аны куллану нигезлөрен курсатеп, дисциплинар түләтү куллану тұрындағы боерыкларның күчермәсе муниципаль хезмәткөргө, хезмәткөрнең әштә катнашмау вакытын исәплөмәгендә, аның басылған көненнөн алып өч әш көне әчендә имза салу өчен тапшырыла. Әгәр хезмәткәр курсателгән курсатмә белән имза куюдан баш тартса, тиешле акт төзелә.

17.2.9. Муниципаль хезмәткәр дәүләт хезмәт инспекциясенә һәм (яисә) индивидуаль хезмәт бәхәслөрен карау буенча органнарға язма рәвештә дисциплинар түләтүгә шикаять бирергә хокуклы.

17.2.10. Әгәр муниципаль хезмәткөрне дисциплинар рәвештә түләтү кулланылған көннөн алып бер ел дәвамында яңа дисциплинар түләтүгә дучар булмаса, ул дисциплинар түләтелмәгән дип санаала.

17.2.11. Жирле үзидарә органы житәкчесе муниципаль хезмәткәрдән муниципаль хезмәткөрнең язма гаризасы һәм аның тұрыдан-туры житәкчесенә үтенечнамәсе буенча дисциплинар түләтү кулланылған көннөн алып бер ел үткөнчегә кадәр дисциплинар жәзаны ала.

18. Мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яки җайга салу тұрында чикләуләрне һәм тыюларны, таләпләрне үтәмәү һәм коррупциягә каршы тору максатларында билгеләнгән бурычларны үтәмәү өчен түләттеру

18.1. муниципаль хезмәткәрлөргө чикләуләрне һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә җайга салу тұрындағы таләпләрне үтәмәгән һәм “Россия Федерациясындә муниципаль хезмәт тұрында”ты Федераль закон, “Коррупциягә каршы тору тұрында” Федераль закон һәм башка федераль законнар белән коррупциягә каршы тору максатларында билгеләнгән бурычларны үтәмәгән өчен әлеге Нигезләмәнең 17.2 ында каралған жәзалар җайга салына.

18.2. Муниципаль хезмәткәр әлеге Нигезләмәнең 6 һәм 7 статьяларында каралған хокук бозулар қылған очрактарда ышанычны югалтуға бәйле рәвештә муниципаль хезмәттән әштән чыгарылырга тиеш.

18.3. Әлеге Нигезләмәнең 6, 7 һәм 17.2 статьяларында каралған түләтүләр түбәндәге нигездә яллаучы (әш бирүче) вәкиле тарафыннан кулланыла:

1) коррупциячел һәм башка хокук бозуларны профилактикалау буенча тиешле муниципаль органның кадрлар хезмәте бүлекчәсе (алға таба - хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе) тарафыннан үткәрелгән тикшерү нәтижәләре тұрында докладта;

2) муниципаль хезмәткәрлөрнең хезмәт тәртибенә таләпләрне үтәу һәм тикшерү нәтижәләре тұрындағы доклад комиссиягә юлланған очракта мәнфәгатьләр конфликттың җайга салу комиссиясе тәкъдимнәрен;

3) коррупциячел хокук бозуларны профилактикалау буенча тиешле муниципаль органның кадрлар хезмәте бүлекчәсінен коррупциячел һәм башка хокук бозуларны профилактикалау буенча докладында, анда аны башкаруның факттагы шартлары бәян ителә һәм муниципаль хезмәткөргө аның ризалығы белән генә һәм коррупциячел хокук бозуны қылу факттын тану шарты белән генә язмача аңлатма (ышанычны югалтуға бәйле рәвештә әштән азат итү рәвешендәге түләтүне кулланудан тыш);

4) муниципаль хезмәткөрнең аңлатмалары;

5) башка материаллар.

18.4. Тикшеру үткөрү өчен түбәндәгеләр язмача рәвештә тәкъдим ителгән житәрлек мәгълүмат нигез була:

1) хокук саклау органнары, башка дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары һәм аларның вазыйфай затлары;

2) сәяси партияләрнең региональ яисә жирле бүлекчәләре, шулай ук закон нигезендә сәяси партияләр булмаган региональ ижтимагый берләшмәләр тарафыннан теркәлгән;

3) тиешле муниципаль берәмлектә төзелгән ижтимагый совет;

4) массакүләм мәгълүмат чаралары тарафыннан.

18.5. Аноним хәбәрләр тикшеру үткөрү өчен нигез була алмый.

18.6. Тикшерүне муниципаль хезмәткәрдән уздырганчы язма рәвештә аңлату таләп ителә. Әгәр ике әйнән узғаннан соң муниципаль хезмәткәрләргә әлеге аңлатма күрсәтелмәгән булса, тиешле акт төзелә. Муниципаль хезмәткәрнең аңлатмасын тапшырмавы тикшеру үткөрү өчен киртә булып тормый.

18.7. Муниципаль хезмәткәрләргә әлеге Нигезләмәнең 6.5 яисә 6.7 пунктларында каралган хокук бозулар башкарылган очракта, тикшеру нәтижәләре турында доклад, муниципаль хезмәткәрнең язма аңлатмасы һәм башка материаллар муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликттың жайга салу буенча комиссиягә тапшырыла, ул яллаучы вәкиленә (әш бирүчегә) дисциплинар жәза куллану буенча тәкъдимнәр әзерли.

Муниципаль хезмәткәрләргә тикшеру нәтижәләре турында доклад башка хокук бозган очракта, муниципаль хезмәткәрнең язма аңлатмасы һәм башка материаллар яллаучы вәкиленә (әш бирүчегә) тапшырыла.

18.8. Әлеге Нигезләмәнең 6, 7 һәм 17.2 статьяларында каралган түләтүләр кулланганда муниципаль хезмәткәрләрнең коррупциячел хокук бозуның характеристы, аның авырлығы, қылыштары, муниципаль хезмәткәрләрнең башка чикләүләрне һәм тыюларны үтәве, мәнфәгатьләр конфликттың булдырмау яисә жайга салу турындагы таләпләр һәм коррупциягә каршы тору максатларында билгеләнгән бурычларны үтәү, шулай ук муниципаль хезмәткәрләрнең үз вазыйфай бурычларын үтәве исәпкә алына.

18.9. Әлеге Нигезләмәнең 6, 7 статьяларында һәм 17.2 пунктында каралган түләтүләр, муниципаль хезмәткәрнең вакытлыча эшкә сәләтsez булу чорын, отпустка булын исәпкә алмыйча, коррупциячел хокук бозу турындагы мәгълүмат көргөн көннән алып алты айдан да соңға калмыйча һәм коррупциячел хокук бозу қылган көннән өч елдан да соңға калмыйча кулланыла. Күрсәтелгән срокларга жинаять эше буенча житештеру вакыты кертелми.

18.10. Коррупциячел хокук бозу очрагында муниципаль хезмәткәргә түләтүне куллану турындагы боерыкта түләтүне куллану нигезе сыйфатында "Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында" Федераль законның 27.1 статьясындагы 1 яки 2 өлеше күрсәтелә.

18.11. Төзекләре бозылган хокук һәм норматив хокукий актларны күрсәтеп, муниципаль хезмәткәргә карата хокук бозу һәм норматив хокукий актлар куллану турында яисә муниципаль хезмәткәргә карата мондый түләтүне кулланудан баш тарту турында күрсәтмәнен күчермәсе, тиешле акт басылып чыккан көннән алып өч әш әйнән эчендә муниципаль хезмәткәргә расписка белән тапшырыла. Әгәр муниципаль хезмәткәр күрсәтелгән расписка бирүдән баш тартса, тиешле акт төзелә.

18.12. Түләтүгә федераль закон нигезендә муниципаль хезмәткәрләргә шикаять бирелергә мөмкин.

18.13. Әгәр муниципаль хезмәткәр түләтү кулланылган көннән алып бер ел эчендә әлеге Нигезләмәнең 1 яисә 2.2 пунктчасында каралган дисциплинар түләтүгә дучар ителмәгән булса, ул түләтелмәгән дип санала.

18.14. Эшкә алушының (әш бирүче) вәкиле муниципаль хезмәткәрдән әлеге Нигезләмәнең 17.2 пунктының 1 яисә 17.2 пунктчасында каралган дисциплинар түләтүне

үз инициативасы буенча дисциплинар тұләтү кулланылған көннөн алып бер ел үткөнчеге кадәр, муниципаль хезмәткәрнең язма гаризасы буенча яисә аның турыдан-туры житәкчесенең үтенече буенча юкка чыгарырга хокуклы.

18.15. Муниципаль хезмәткәргө ышанычны югалтуға бәйле рәвештә эштән азат иту рәвешендә тұләтүләр куллану турындағы белешмәләр муниципаль хезмәт узган жирле үзидарә органы тарафыннан 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы “Коррупцияға каршы көрәш турында” Федераль законның 15 статьясында каралған ышанычны югалтуға бәйле рәвештә эштән азат ителгөн заттар реестрына кертелә.

19. Муниципаль берәмлектә кадрлар эше

19.1. Муниципаль берәмлектә кадрлар эше үз эченә ала:

1) муниципаль хезмәт Вазыйфаларын биләу өчен кадрлар составы булдыру;

2) муниципаль хезмәт турында законнар нигезләмәләрен гамәлгә ашыру турында тәкъдимнәр әзерләу һәм әлеге тәкъдимнәрне яллаучы вәкиленә (эш би्रүчегә) керту;

3) муниципаль хезмәткә керүгә, аны узуга, хезмәт шартнамәсе (контракты) төзүгә, муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп куюга, муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән вазыйфасыннан азат итүгә, муниципаль хезмәт хезмәткәрен муниципаль хезмәттән азат итүгә һәм аны пенсиягә чыгуға бәйле эшләр проектларын әзерләүне һәм тиешле документларны рәсмиләштерүне оештыру;

4) муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт кенәгәләрен алып бару (булған очракта), муниципаль хезмәткәрләрнең муниципаль хезмәтне узу чорында хезмәт эшчәнлеге турында белешмәләр формалаштыру һәм күрсәтелгән белешмәләрне мәжбүри пенсия иминияте системасында индивидуаль (шәхсиләштерелгән) исәпкә алу турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә Россия Федерациясе Пенсия фондының мәгълүмат ресурсларында саклау өчен тапшыру;

5) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 30 статьясында билгеләнгән тәртиптә муниципаль хезмәткәрләрнең шәхси эшләрен алып бару;

6) муниципаль берәмлектә муниципаль хезмәткәрләр реестрын алып бару;

7) муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт танықлыкларын рәсмиләштеру һәм бири;

8) муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфаларын биләүгә һәм муниципаль хезмәткәрләрне кадрлар резервына кертүгә конкурс үткәру;

9) муниципаль хезмәткәрләргә аттестация үткәру;

10) кадрлар резервы белән эшләүне оештыру һәм аннан нәтижәле файдалану;

11) муниципаль хезмәткә көргөндә граждан тарафыннан тапшырыла торған шәхси белешмәләрнең һәм башка белешмәләрнең дөреслеген тикшерүне оештыруга, шулай ук дәүләт серен тәшкил иткән белешмәләргә билгеләнгән рәвешкә рәхсәт көгазен рәсмиләштерүгә;

12) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 13 статьясында һәм башка федераль законнарда билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләрнең көремнәре, мәлкәтә һәм мәлкәти характеристады йөкләмәләре турында белешмәләрне тикшерүне оештыру;

13) муниципаль хезмәтнең хокукий һәм башка мәсьәләләре буенча муниципаль хезмәткәрләрне консультацияләү;

14) хезмәт законнарында һәм әлеге Кодекста билгеләнә торған кадрлар эшенең башка мәсьәләләрен хәл итү.

Муниципаль хезмәт өчен кадрлар әзерләү

20.1. Муниципаль хезмәтнең югары квалификацияле кадрлар составын формалаштыру максатларында жирле үзидарә органнары, мәгариф турында Россия Федерациясе законнары нигезендә һәм “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында” Федераль закон нигезләмәләрен исәпкә алып, муниципаль хезмәт өчен гражданнарны шартнамә нигезендә әзерләүне оештырырга мөмкин.

20.2.Максатчан уку турында шартнамә муниципаль хезмәт турында 2013 елның 25 июнендейгэ 50-ЗРТ номерлы Татарстан Республикасы Кодексының 34.1 статьясындагы тәртипкә туры китереп төзелә.

21. Муниципаль хезмәткәрнең персональ күрсәткечләре

Муниципаль хезмәткәрнең шәхси белешмәләре Россия Федерациясе Хезмәт кодексының 14 бүлегендә каралган үзенчәлекләр белән шәхси белешмәләр өлкәсендейгэ Россия Федерациясе законнары нигезендә эшкәртелергә тиеш.

22. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси эшен алыш бару тәртибе

22.1.Муниципаль хезмәткәргә шәхси эш ачыла, аңа муниципаль хезмәткә керүгә, аны узуга һәм муниципаль хезмәттән азат итүгә бәйле документлар күшүп бирелә.

22.2.Муниципаль хезмәткәрнең шәхси эше 10 ел дәвамында саклана. Муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән чыгарганда аның шәхси эше жирле үзидарә органы архивында, муниципаль хезмәтнең соңғы урыны буенча саклана.

22.3.Муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән жирле үзидарә органы бетерелгәндә, аның шәхси эше жирле үзидарә органына саклауга тапшырыла, анда ул бетерелгән жирле үзидарә органы вазыйфаларын яисә аларның хокук варисларына тапшыра.

22.4.Муниципаль хезмәткәрнең шәхси эшен алыш бару дәүләт граждан хезмәткәренең шәхси эшен алыш бару өчен билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

23. Муниципаль берәмлектәге муниципаль хезмәткәрләр реестры

23.1.Муниципаль берәмлектә муниципаль хезмәткәрләр реестры алыш барыла.

23.2.Муниципаль хезмәттән азат ителгән муниципаль хезмәткәр эштән азат ителгән көнне муниципаль хезмәткәрләр реестрыннан тәшереп калдырыла.

23.3. Муниципаль хезмәткәр вафат булган яисә муниципаль хезмәткәр хәбәрсез югалган дип танылган яисә аны закон көченә кергән суд карапы белән үлгән дип иғълан ителгән очракта, муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәткәрләр реестрыннан үлгән (һәлак булган) көннең иртәгесе яисә суд карапы законлы көченә кергән көннең иртәгесе көнендей тәшереп калдырыла.

23.4.Муниципаль хезмәткәрләр реестрын алыш бару тәртибе муниципаль хокукий акт белән билгеләнә.

24.Муниципаль хезмәтнең кадрлар составын формалаштыруның өстенлекле юнәлешләре

Муниципаль хезмәтнең кадрлар составын формалаштырганда, жирле үзидарә органнары муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында билгеләнгән муниципаль хезмәтнең кадрлар составын формалаштыруның өстенлекле юнәлешләренә таяна.

25.Муниципаль хезмәттә кадрлар резервы

Жирлектә муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфаларын биләү өчен кадрлар резервы төзелә.

26. Муниципаль хезмәтне финанслау

Муниципаль хезмәтне финанслау, муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәте өчен түләүгә чыгымнары, пенсия белән тәэммин итүне, муниципаль хезмәткәрләргә бирелә торган гарантияләрне тәэммин итүгә бәйле башка чыгымнары да кертеп, жирле бюджетлар акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла, әгәр муниципаль хезмәт турында федераль законда яисә Татарстан Республикасы кодексында башкасы билгеләнмәгән булса.

**Муниципаль хезмәт
турындағы нигезләмәгә күшымта**

Муниципаль хезмәткәргә класслы чин бирү турсында курсәтмә

1. Фамилиясе, исеме, атасының исеме _____

2. Туу датасы _____

3. Эш урыны һәм вазыйфасы _____

4. Белеме турсында белешмәләр _____

5. Белем дәрәжәсе, белем исеме _____

6. Яңадан һөнәри әзерлек, квалификация күтәрү турсында белешмәләр
яки стажировка _____

7. Класс чины, бирү датасы (әгәр булса) _____

8. Дисциплинар түләтүләр _____

9. Гомуми эш стажы _____

10. Дәүләт һәм муниципаль хезмәттә эш стажы _____

11. Әлеге вазыйфада эш стажы _____

12. Соңғы сыйныф чининда булу срокы _____

13. Конкрет хезмәт казанышларын курсәтеп, сыйныф чинин бирү өчен тәкъдим ителә
торган хезмәткәргә характеристика:

_____

_____

_____

Класс чинин бирү турсында үтенечнамә _____

Житәкчө

20 " ____ "